

ប្រចាំឆ្នាំ ២០២៤

จังหวัดน่าน

คำนำ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน ประจำปี ๒๕๖๔ โดยการรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด ข้อมูลคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดน่าน ข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงานแวดล้อมกระบวนการ ข้อมูลที่บ่งชี้สถานการณ์ทางสังคม เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย มาตรการ และขับเคลื่อนงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานสำหรับผู้บริหารทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และจังหวัด ในการวางแผนเชิงนโยบาย การพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สภาพปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทและความเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคต

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ขอขอบคุณหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านสังคม ของจังหวัดน่าน รวมทั้งผู้ที่สนใจโดยทั่วไป

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน

กันยายน ๒๕๖๔

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๑ บทนำ	
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๒
๑.๓ วิธีดำเนินงาน	๒
๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๒
ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐานในพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดน่าน	
๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	๓
๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๔
๒.๓ ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๒.๔ ด้านการปกครอง	๕
๒.๕ ด้านประชากร	๖
๒.๖ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและชาติพันธุ์	๗
๒.๗ ด้านสาธารณสุข	๑๐
๒.๘ ด้านการศึกษา	๑๑
๒.๙ ด้านแรงงาน	๑๓
๒.๑๐ ด้านที่อยู่อาศัย	๑๔
๒.๑๑ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ของจังหวัด	๑๕
๒.๑๒ ด้านภาคีเครือข่าย	๑๗
ส่วนที่ ๓ สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมระดับจังหวัด	
๓.๑ กลุ่มเด็ก	๑๘
๓.๒ กลุ่มเยาวชน	๑๙
๓.๓ กลุ่มสตรี	๑๙
๓.๔ กลุ่มครอบครัว	๒๐
๓.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ	๒๐
๓.๖ กลุ่มคนพิการ	๒๑
๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส	๒๒
ส่วนที่ ๔ สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับจังหวัด	
๔.๑ สถานการณ์ค่านิยม	๒๓
๔.๒ สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว	๒๖
๔.๓ การให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน ๑๓๐๐	๒๙

เรื่อง

หน้า

ส่วนที่ ๕ การวิเคราะห์และจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

๓๒

ส่วนที่ ๖ บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๖.๑ บทสรุป

๓๙

๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๔๓

๖.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับจังหวัด

๔๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒.๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของพื้นที่จังหวัดน่าน	๔
ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนเขตการปกครองพื้นที่จังหวัดน่าน	๕
ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากรจังหวัดน่าน	๖
ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน จังหวัดน่าน	๑๐
ตารางที่ ๒.๕ แสดงจำนวนประชากรต่อแพทย์ จังหวัดน่าน	๑๐
ตารางที่ ๒.๖ แสดงข้อมูลสาเหตุการตาย ๑๐ อันดับแรกจากโรคต่างๆ จังหวัดน่าน	๑๐
ตารางที่ ๒.๗ แสดงจำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ	๑๑
ตารางที่ ๒.๘ แสดงจำนวนสถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ	๑๑
ตารางที่ ๒.๙ แสดงคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	๑๒
ตารางที่ ๒.๑๐ ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑	๑๒
ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงจำนวนภาวะการมีงานทำของประชากรในจังหวัดน่าน	๑๓
ตารางที่ ๒.๑๒ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔ จังหวัดน่าน	๑๓
ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงจำนวนชุมชนของจังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๓	๑๔
ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๑๕
ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๓	๑๕
ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒	๑๕
ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	๑๖
ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่าย	๑๗
ตารางที่ ๓.๑ แสดงสถานการณ์เด็ก จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๑๘
ตารางที่ ๓.๒ แสดงสถานการณ์เยาวชน จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๑๙
ตารางที่ ๓.๓ แสดงสถานการณ์กลุ่มสตรี จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๑๙
ตารางที่ ๓.๔ แสดงสถานการณ์กลุ่มครอบครัว จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๒๐
ตารางที่ ๓.๕ แสดงสถานการณ์ผู้สูงอายุ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๒๐
ตารางที่ ๓.๖.๑ แสดงสถานการณ์คนพิการ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๒๑
ตารางที่ ๓.๖.๒ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามสาเหตุความพิการ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๒๒

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๓.๗ แสดงสถานการณ์ผู้ด้อยโอกาสจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓	๒๒
ตารางที่ ๔.๑.๑ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี	๒๓
ตารางที่ ๔.๑.๒ จำนวนคดีการกระทำผิดฐานตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง	๒๔
ตารางที่ ๔.๑.๓ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว	๒๔
ตารางที่ ๔.๑.๔ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองแรงงาน	๒๔
ตารางที่ ๔.๑.๕ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร	๒๔
ตารางที่ ๔.๑.๖ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน	๒๕
ตารางที่ ๔.๑.๗ จำนวนการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์	๒๕
ตารางที่ ๔.๑.๘ จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว จังหวัดน่าน	๒๕
ตารางที่ ๔.๑.๙ สถานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ จังหวัดน่าน	๒๙
ตารางที่ ๔.๑.๑๐ จำนวนคดีการกระทำผิดฐานการค้ามนุษย์ จังหวัดน่าน ๓ ปี ย้อนหลัง	๒๖
ตารางที่ ๔.๒.๑ แสดงจำนวนการรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว	๒๖
ตารางที่ ๔.๒.๒ จำนวนผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จำแนกตามเพศและช่วงอายุ	๒๗
ตารางที่ ๔.๒.๓ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จำแนกตามประเภท	๒๗
ตารางที่ ๔.๒.๔ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จำแนกตามสาเหตุ	๒๘
ตารางที่ ๔.๒.๕ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จำแนกตามความสัมพันธ์	๒๘
ตารางที่ ๔.๓.๑ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ (ห้วง ๑๖ พ.ย.๖๓- ๓๐ มิ.ย.๖๔) จำแนกตามพื้นที่	๒๙
ตารางที่ ๔.๓.๒ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย	๓๐
ตารางที่ ๔.๓.๓ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จำแนกตามประเภทการให้บริการ	๓๐
ตารางที่ ๕.๑.๑ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด กลุ่มเด็ก	๓๒
ตารางที่ ๕.๑.๒ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด กลุ่มเยาวชน	๓๓
ตารางที่ ๕.๑.๓ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด กลุ่มสตรี	๓๓
ตารางที่ ๕.๑.๔ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมครอบครัว	๓๔
ตารางที่ ๕.๑.๕ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดกลุ่มผู้สูงอายุ	๓๔
ตารางที่ ๕.๑.๖ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด กลุ่มคนพิการ	๓๕

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๕.๑.๗ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด	๓๕
ตารางที่ ๕.๒.๑ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) จำแนกตามสถานที่รับการรักษา	๓๖
ตารางที่ ๕.๒.๒ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) จำแนกรายอำเภอ	๓๖
ตารางที่ ๕.๒.๓ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) จำแนกตามช่วงอายุ	๓๗

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากรเฉพาะผู้มีสัญชาติไทย

๖

แผนภูมิที่ ๒.๒ แสดงหนี้สินการใช้จ่ายในครัวเรือน

๑๖

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงจำนวนของเด็ก จำแนกตามช่วงวัย

๑๙

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีสาระสำคัญเกี่ยวข้องกับการบูรณาการ โดยกำหนดว่า “ในกรณีที่ภารกิจใดมีความเกี่ยวข้องกับหลายส่วนราชการหรือเป็นภารกิจที่ใกล้เคียงหรือต่อเนื่องกัน ให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนั้นกำหนดแนวทางปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารราชการแบบบูรณาการร่วมกัน โดยมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ” (มาตรา ๑๐ วรรค ๑) ในทางปฏิบัติแม้ว่าจะมีความพยายามในการบริหารแบบบูรณาการในภารกิจที่มีความสำคัญหลายเรื่อง แต่ยังคงเกิดปัญหาความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติในหลายๆ ภารกิจ เป็นผลให้เป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรเป็นอย่างมาก การปฏิรูประบบงบประมาณประเทศจาก “ระบบงานงบประมาณเชิงยุทธศาสตร์” สู่ “ระบบงบประมาณเชิงพื้นที่” (Area-Based Budgeting : ABB) ซึ่งเป็นแนวคิดของการทำงบประมาณ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Budgeting) โดยมีการฟังเสียงประชาชนในพื้นที่ที่มีกระบวนการทำแผนพัฒนาจากล่างขึ้นบนตั้งแต่แผนชุมชน จนถึงแผนจังหวัด และให้หน่วยงานทั้งภูมิภาคและท้องถิ่นร่วมกันกลั่นกรอง ทำให้งบประมาณสามารถใช้ให้ตรงกับปัญหาความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งเป็นทั้งกระบวนการเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลการใช้งบประมาณแผ่นดิน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการตนเอง การสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลการควบคุมพฤติกรรมนักการเมืองโดยประชาชนในพื้นที่และการบูรณาการการทำงานของหน่วย Function และหน่วย Area ที่อยู่ในพื้นที่ร่วมกันซึ่งตามแผนปฏิรูปกำหนดให้เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๔๘

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ในฐานะหน่วยงานด้านสังคมที่สำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านสังคม พหุกิจและคุ้มครองสิทธิแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส เป็นต้น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการด้านสังคมจากหน่วยงานรัฐ และภาคเอกชน และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีศักดิ์ศรีรวมทั้งผลักดันให้เกิดการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อมุ่งสู่สังคมคุณภาพบนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกัน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน จึงได้จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน ประจำปีพ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้น เพื่อรวบรวม วิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลด้านสังคมในจังหวัดประกอบด้วยสถิติการให้บริการที่เป็นปัจจุบัน ท้นต่อสถานการณ์ ครอบคลุมทั้งข้อมูลเชิงกลุ่มเป้าหมาย ข้อมูลเชิงประเด็น ข้อมูลจากระบบสารสนเทศของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ข้อมูลด้านสังคมจากหน่วยงาน แวดล้อมกระบวนการ ข้อมูลที่ป่งชี้ถึงสถานการณ์ทางสังคมตัวชี้วัดที่เป็นสากล รวมทั้งสถานการณ์ทางสังคมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และข้อเสนอแนะในการป้องกัน แก้ไขปัญหาทั้งในเชิงนโยบายและปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑.๒ วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดน่าน
- ๒) เพื่อคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์ทางสังคมและผลกระทบในเขตพื้นที่รับผิดชอบของจังหวัดน่าน
- ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางสังคมในพื้นที่จังหวัดน่าน

๑.๓ วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมชี้แจงแนวทางและกำหนดรูปแบบการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๔
- ๒) สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมในระดับจังหวัด
- ๓) นำเสนอรายงานให้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ ๙ เพื่อนำข้อมูลไปจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระบบกลุ่มจังหวัดและขับเคลื่อนโครงการระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด
- ๔) ประชุมถอดบทเรียนการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๔
- ๕) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์การนำไปใช้ประโยชน์ผ่านช่องทางต่างๆ

๑.๔ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) มีข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมระดับจังหวัดที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถใช้ประโยชน์ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคม
- ๒) หน่วยงานระดับท้องถิ่นและระดับจังหวัด สามารถนำข้อมูลในพื้นที่ไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการ ในการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางสังคมในระดับพื้นที่ และหน่วยงานระดับกระทรวง สามารถนำข้อมูลในภาพรวมไปใช้ประโยชน์วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่สำคัญและกำหนดนโยบาย แผนงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมภาพรวมต่อไป

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด

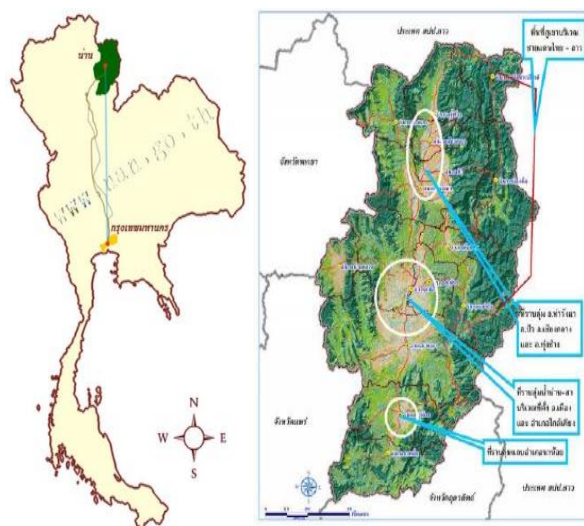

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดในภาคเหนือของประเทศไทย อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๖๖๘ กิโลเมตร มีชื่อเรียกในพงศาวดารว่า “นันทบุรี” เมืองน่านในอดีต เป็นนครรัฐเล็กๆ ก่อตัวขึ้นราวกลางพุทธศตวรรษ ที่ ๑๘ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำน่าน และแม่น้ำสาขาในหุบเขาทางตะวันออกของภาคเหนือของประเทศไทย มีคำขวัญว่า “แข่งเรือลือเลื่อง เมืองงาช้างดำ จิตรกรรมวัดภูมินทร์ แดนดินส้มสีทอง เรืองรอง

พระธาตุแช่แห้ง” ตราประจำจังหวัดเป็นรูปพระธาตุแช่แห้งประดิษฐานบนหลังโคอุสุภราช มีดอกไม้ประจำจังหวัด คือ ดอกเสี้ยวดอกขาว และต้นไม้ประจำจังหวัด คือ กำลังเสือโคร่ง เป็นจังหวัดติดชายแดนไทย-ลาว เป็นพื้นที่ทรงงานของพระบรมวงศานุวงศ์หลายพระองค์ (มีโครงการพระราชดำริ ๒๙ โครงการ) แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเป็น การท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เช่น โบราณสถาน วัด พระธาตุ ซึ่งเป็น สถาปัตยกรรมแบบไทลื้อ-ล้านนา รวมทั้งมีภาพเขียนฝาผนัง และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น อุทยานแห่งชาติ ๘ แห่ง น้ำตก ถ้ำ ล่องแก่ง เสาหิน เป็นต้น มีดอกไม้ที่หายากหนึ่งเดียวในประเทศไทย คือ ดอกชมพูภูคา ซึ่งจะบานในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีประชาชนจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่เป็นคนเมืองพูดภาษาพื้นเมืองเป็นภาษาประจำถิ่น (แหล่งข้อมูล : ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดน่าน จากเว็บไซต์ <http://www.nan.go.th>)

๒.๑ ที่ตั้งและอาณาเขตของจังหวัดน่าน

อาณาเขต

จังหวัดน่านมีพื้นที่รวม ๗,๕๘๑,๐๓๕.๐๒ ไร่ หรือ ๑๒,๑๖๓.๐๔ ตารางกิโลเมตร โดยเป็นพื้นที่ที่ราบร้อยละ ๑๒.๘ และพื้นที่ป่าเขาและลาดชัน ร้อยละ ๘๗.๒ มีพื้นที่ป่าตามกฎหมาย ๕,๙๖๕,๓๓๗.๖๘ ไร่ เป็นป่าอนุรักษ์ ๒,๗๔๕,๓๓๗.๖๘ ไร่ ป่าสงวนแห่งชาติ ๓,๒๒๐,๐๐๐ ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ๑,๔๘๒,๓๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๕๕ พื้นที่อยู่อาศัย และอื่น ๆ ๑,๑๐๑,๔๐๙ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๕๒

อาณาเขตติดกับประเทศ/จังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับเมืองเงิน เมืองเชียงฮ่อน แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)
ทิศใต้	ติดกับ อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี และ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดกับ แขวงไชยบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว (สปป.ลาว)
ทิศตะวันตก	ติดกับ อำเภอเชียงม่วน อำเภอเชียงคำจังหวัดพะเยา

ตารางที่ ๒.๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตพื้นที่จังหวัดน่าน

จังหวัด	พื้นที่		จำนวนประชากร (คน)	ความหนาแน่น ของประชากร (คน/ตร.กม.)
	ตารางกิโลเมตร	ไร่		
น่าน	๑๒,๑๖๓.๐๔	๗,๕๘๑,๐๓๕.๐๒	๔๗๖,๗๒๗	๓๙.๑๙

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ ส.ค.๖๔

๒.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดน่าน นอกจากจะเป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำน่านแล้ว ยังมีพื้นที่ป่ามากถึง ๕,๙๖๕,๓๓๗.๖๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๖๘ ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด โดยจำแนกเป็นป่าอนุรักษ์ ๒๐๘,๘๘๑.๘๐ ไร่และ ป่าสงวนแห่งชาติ ๑,๓๕๗,๕๕๑ ไร่ จึงทำให้น่านยังมีอุทยานแห่งชาติมากถึง ๗ แห่ง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา อุทยานแห่งชาติขุนน่าน อุทยานแห่งชาติขุนสถาน อุทยานแห่งชาติแม่จริม อุทยานชาตินันทบุรี อุทยานแห่งชาติศรีน่าน และอุทยานแห่งชาติถ้ำสะเกิน

ด้วยความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าและน้ำ ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดน่าน จึงมีอาชีพ เกษตรกร โดยจังหวัดน่านมีพื้นที่ทางการเกษตรถึง ๑,๔๘๒,๓๒๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๗ เป็นพื้นที่ปลูกข้าว คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๕๔ ปลูกพืชไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๑๘ เป็นสวนไม้ผลและไม้ยืนต้น คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๒ และ ๐.๒๗ เป็นที่ดินทางการเกษตรอื่นๆ เช่น สวนผัก ไม้ดอกไม้ประดับ โดยจังหวัดน่าน มีรายได้จาก ภาคการเกษตร ๘,๕๘๒ ล้านบาทต่อปี นอกจากภาคการเกษตรจังหวัดน่านยังมีรายได้จากภาคอุตสาหกรรม (เกี่ยวกับผ้าทอเครื่องเงินและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร) ๑๘,๕๖๔,๖๓๑ ล้านบาทต่อปี และด้วยความสวยงามของธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ป่าเขา ความรู้มรดกและเข้มแข็งทางวัฒนธรรมกับประวัติศาสตร์อันยาวนานมากกว่า ๗๐๐ ปี จึงทำให้น่านกลายเป็นเมืองจุดหมายสำคัญในการท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับ จังหวัดน่านจากการท่องเที่ยวปีละไม่น้อยกว่า ๒,๑๕๔.๘๕ ล้านบาท

การค้าขายแดนจังหวัด ช่องทางการค้าขายแดนระหว่างไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ด้านจังหวัดน่าน มี ๓ ช่องทาง เป็นจุดผ่านแดนถาวร ๑ จุดและเป็นจุดผ่อนปรน ๓ จุด คือ

๑) จุดผ่านแดนถาวร บ้านห้วยโก๋น ตำบลห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดน่าน ซึ่งตรงกับเมืองเงิน แขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

๒) จุดผ่อนปรนบ้านใหม่ไชยแดน ตำบลชนแดน อำเภอสองแคว จังหวัดน่าน ซึ่งตรงกับช่องทางบ้านเตสอง เมืองเชียงฮ่อน แขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

๓) จุดผ่อนปรนบ้านห้วยสะแตง ตำบลงอบ อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ซึ่งตรงกับ ช่องทางบ้านป่าห้วย เมืองเชียงฮ่อน แขวงไซยะบุรี สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)

๒.๓ ลักษณะสภาพภูมิอากาศ

อากาศจะร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน และหนาวเย็นในฤดูหนาว โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ พัดพาเอาความชื้นขึ้นมาสู่ภูมิภาค ทำให้มีฝนตกชุกในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูฝน และจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ พัดพาเอาความหนาวเย็นสู่ภูมิภาค ในเดือนตุลาคมถึงกุมภาพันธ์ และในช่วงเดือนมีนาคมถึงเมษายนจะได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้มีสภาพอากาศร้อน

๒.๔ เขตการปกครอง

ตารางที่ ๒.๒ แสดงจำนวนเขตการปกครองพื้นที่จังหวัดน่าน

(หน่วย: แห่ง)

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.
น่าน	๑๕	๙๘	๘๙๓	๑	-	๑	๑๘	๘๐

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธ.ค.๖๓

แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๕ อำเภอ ๙๘ ตำบล ๘๙๓ หมู่บ้าน แบ่งเขตอำเภอเป็น อำเภอเมืองน่าน และทิศเหนือ ๖ อำเภอ ได้แก่ อำเภอท่าวังผา อำเภอปัว อำเภอเชียงกลาง อำเภอทุ่งช้าง อำเภอบ่อเกลือ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ทิศตะวันออก ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอภูเพียง อำเภอแม่จริม อำเภอสันติสุข ทิศใต้ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอเวียงสา อำเภอนาน้อย อำเภอนาหมื่น และทิศตะวันตก ๒ อำเภอ ได้แก่ อำเภอบ้านหลวง อำเภอสองแคว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๑๘ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๘๐ แห่ง

๒.๕ ข้อมูลด้านประชากร

ตารางที่ ๒.๓ แสดงจำนวนประชากรจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓ แยกตามช่วงอายุ จำแนกตามเพศ

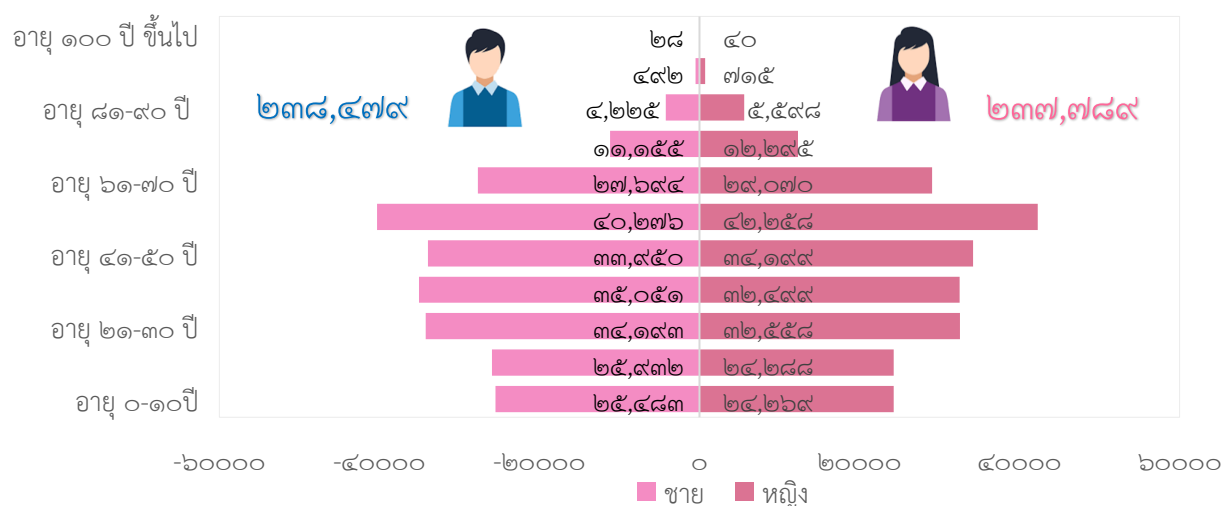
(หน่วย : คน)

จังหวัด	อายุ ๐-๑๗ ปี			อายุ ๑๘-๒๕ ปี		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
น่าน	๔๓,๘๒๔	๔๑,๓๗๕	๘๕,๑๙๙	๒๔,๑๘๕	๒๓,๐๕๑	๔๗,๒๓๖
	อายุ ๒๖-๕๙ ปี			อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
	๑๒๓,๓๔๔	๑๒๒,๐๒๙	๒๔๕,๓๗๓	๔๗,๓๗๐	๕๑,๕๒๒	๙๘,๘๙๒

ที่มา : <https://stat.bora.dopa.go.th>

ปี ๒๕๖๓ จังหวัดน่าน มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๗๖,๗๒๗ คน แยกตามช่วงอายุ ๐ - ๑๗ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๘๕,๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๗ ของประชากรทั้งจังหวัด เป็นเพศชาย ๔๓,๘๒๔ คน และเพศหญิง ๔๑,๓๗๕ คน อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๔๗,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๐ เป็นเพศชาย ๒๔,๑๘๕ คน และเป็นเพศหญิง ๒๓,๐๕๑ คน อายุ ๒๖ - ๕๙ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๒๔๕,๓๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๗ เป็นเพศชาย ๑๒๓,๓๔๔ คน และเป็นเพศหญิง ๑๒๒,๐๒๙ คน และช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น ๙๘,๘๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๔ เป็นเพศชาย ๔๗,๓๗๐ คน และเป็นเพศหญิง ๕๑,๕๒๒ คน

แผนภูมิที่ ๒.๑ แสดงจำนวนประชากรเฉพาะผู้มีสัญชาติไทย แยกชาย-หญิง

จากแผนภูมิที่ ๒.๑ ปีรามิดแสดงจำนวนประชากรจังหวัดน่านแยกตามช่วงอายุ เป็นปีรามิดแบบหดตัว ตรงกลางพองออกและยอดค่อยๆแคบเข้าคล้ายรูปดอกบัว แสดงถึงรูปแบบอัตราการเกิดและอัตราการตายที่ต่ำลง สัดส่วนประชากรเพศชายกับเพศหญิงในแต่ละช่วงอายุใกล้เคียงกัน ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน/วัยกลางคน เป็นผู้มีอายุระหว่าง ๕๑ - ๖๐ ปี จำนวน ๘๒,๕๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๒ ของประชากรทั้งจังหวัด รองลงมาคือ มีอายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๖๘,๑๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๓๐ และอันดับสามคือมีอายุระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๖๗,๕๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๘

๒.๖ ด้านศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และข้อมูลชาติพันธุ์

๒.๖.๑ ด้านศาสนา (แหล่งข้อมูล : สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดน่าน ณ วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓)

จังหวัดน่าน แบ่งเขตการปกครองสงฆ์ ออกเป็น ๑๔ อำเภอ ๗๓ ตำบล มีวัดทั้งสิ้น จำนวน ๔๕๓ วัด มีพระอารามหลวง จำนวน ๔ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๔๕๗ วัด ซึ่งแบ่งเขตการปกครองคณะสงฆ์ แยกเป็นรายอำเภอ ดังนี้

๑. อำเภอเมืองน่าน	๒. อำเภอเวียงสา	๓. อำเภอปัว
๔. อำเภอนาน้อย	๕. อำเภอทุ่งช้าง-เฉลิมพระเกียรติ	๖. อำเภอท่าวังผา
๗. อำเภอเชียงกลาง	๘. อำเภอแม่จริม	๙. อำเภอบ้านหลวง
๑๐. อำเภอสันติสุข	๑๑. อำเภอนาหมื่น	๑๒. อำเภอบ่อเกลือ
๑๓. อำเภอสองแคว	๑๔. อำเภอภูเพียง	

รายชื่อพระอารามหลวง จำนวน ๔ แห่ง มีดังนี้

- ❖ อำเภอเมืองน่าน : ๑) วัดพระธาตุช้างค้ำวรวิหาร ๒) วัดพญาภู พระอารามหลวง
- ❖ อำเภอเวียงสา : วัดบุญยืน พระอารามหลวง ตำบลกลางเวียง
- ❖ อำเภอภูเพียง : วัดพระธาตุแช่แห้ง พระอารามหลวง ตำบลม่วงตึ๊ด

ด้านการปกครองสงฆ์

จากการแบ่งเขตการปกครองสงฆ์ ทำให้จังหวัดน่านมีเจ้าคณะผู้ปกครองสงฆ์ ดังนี้ ที่ปรึกษาเจ้าคณะภาค จำนวน ๑ รูป เจ้าคณะจังหวัด จำนวน ๑ รูป รองเจ้าคณะจังหวัด จำนวน ๒ รูป เจ้าคณะอำเภอ จำนวน ๑๕ รูป รองเจ้าคณะอำเภอ ๘ รูป เจ้าคณะตำบล จำนวน ๗๔ รูป รองเจ้าคณะตำบล ๕ รูป เจ้าอาวาส/รองเจ้าอาวาส/ผู้ช่วยเจ้าอาวาส จำนวน ๔๖๓ รูป

ด้านศาสนาสถาน

จังหวัดน่าน มีศาสนาสถาน (วัด/สำนักสงฆ์) รวมจำนวนทั้งสิ้น ๕๔๘ แห่ง จำแนกเป็น วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๔๕๗ แห่ง และที่พักสงฆ์ จำนวน ๕๔๘ แห่ง โดยเป็นวัด/สำนักสงฆ์/ที่พักสงฆ์ มหานิกาย จำนวน ๕๘๐ แห่ง และธรรมยุต จำนวน ๑๘ แห่ง

ด้านศาสนาบุคคล

จังหวัดน่าน มีศาสนาบุคคล (พระภิกษุและสามเณร) รวมจำนวน ๒,๒๗๑ รูป จำแนกเป็น พระภิกษุ จำนวน ๑,๐๒๒ รูป สามเณร จำนวน ๑,๒๔๙ รูป จำแนกตามนิกาย ได้ดังนี้ ๑) มหานิกาย จำนวน ๒,๒๐๗ รูป ๓) ธรรมยุต จำนวน ๖๔ รูป

ด้านศาสนศึกษา

จังหวัดน่าน มีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน ๑๕ แห่ง มีสามเณรนักเรียน จำนวน ๑,๔๑๕ รูป มีครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๕๓ คน

๒.๖.๒ ข้อมูลประเพณี วัฒนธรรม

- ภาษาพูด-ภาษาเขียน ชาวน่าน มีขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยจะพูดภาษาพื้นเมืองเป็นหลัก และยังมีภาษาเขียน คืออักษรธรรมล้านนา อักษรฝักขาม อักษรไทยนิตศ
- เทศกาลประเพณี จังหวัดน่าน มีเทศกาลประเพณี ดังนี้ ประเพณีปีใหม่เมือง ประเพณีขึ้นธาตุ ประเพณีตานข้าวใหม่ ประเพณีดาบอยงานบวช ประเพณีการขึ้นท้าวทั้งสี่ ประเพณีจิบอกไฟ ประเพณีทำบุญตานสลากภัต ประเพณีแข่งเรือ ประเพณีหกเป็ง (ไหว้สาพระธาตุแช่แห้ง)
- ศิลปะการแสดงพื้นบ้าน ประกอบด้วย กลองล่องน่าน กลองปู่จา กลองห้า กลองมอญ เริง ปาดฆ้องกลองวง กลองชิงม้อ
- ศิลปะการต่อสู้และการฟ้อนเมืองน่าน ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัวของคนเมืองเหนือหรือชาวไทยวน ทั่วไปเรียกว่า “เซ่ง” หรือ “เจิง” ปัจจุบัน ที่เป็นการต่อสู้ป้องกันตัวได้เปลี่ยนบทบาท เป็นเพียงการแสดงที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า “ฟ้อนเซ่ง” นอกจากนี้ ยังมี ฟ้อนลายงาม ฟ้อนล่องน่าน ฟ้อนหางนกยูง ฟ้อนเซ่งสาวไหม ซอล่องน่าน
- วัฒนธรรมอาหารการกิน ถือว่าเป็นประเพณีที่ตึงามที่ได้ปฏิบัติมาในการรับแขก คือ ประเพณีขันโตก อาหารที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ คือ ข้าวเหนียว แกงสันตฤ์ ไก่ (สาหล่ายแม่น้ำน่าน) ห่อนึ่งหน่อไม้ ขนมพื้นเมือง/ของขบเคี้ยว ได้แก่ ข้าวหลาม ข้าวควบ ข้าวแต่น ขนมซี่ ขนมปาด ขนมซี่เลื้อย ข้าวต้มโป๊ะ ข้าวแคบ ขนมลิ้นฟาน ขนมอั่ว ขนมอีตู ข้าวแดงกา เมี่ยง

๒.๖.๓ ข้อมูลชาติพันธุ์

จากหนังสือเอกลักษณ์น่าน (คณะทำงานเอกลักษณ์น่าน, ๒๕๔๙) ระบุว่ากลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดน่าน กระจายไปตามสภาพทางภูมิศาสตร์ที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ ๑๓ ของประเทศ ส่วนใหญ่จะพูดภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือพูดคำเมือง สำเนียงน่าน ซึ่งประชากรในจังหวัดน่านมีกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความหลากหลาย รวมทั้งสิ้น ๑๑ กลุ่มชาติพันธุ์ ดังต่อไปนี้

๑. ไทยวน เป็นคนกลุ่มใหญ่ของเมืองน่าน ตั้งบ้านเรือนบนที่ราบลุ่มริมแม่น้ำน่าน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม นักวิชาการบางท่านสันนิษฐานว่าเป็นบรรพบุรุษของคนเมืองน่านที่อพยพมาจากล้านช้างฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง

๒. ไทลื้อ มีถิ่นฐานเดิมอยู่บริเวณชายแดนพื้นที่รอยต่อระหว่างสิบสองปันนาเชียงตุง ลาว และล้านนา อพยพเข้ามาในประเทศไทยหลายครั้ง ทั้งจากเหตุผลทางการดำรงชีพ การถูกกดขี่จากจีนและพม่า หรือหนีภัยสงครามช่วงเปลี่ยนแปลงการปกครองในจีน บ้างก็อพยพตามสายเครือญาติ และการค้าขาย วัฒนธรรมไทลื้อและไทยวน มีความคล้ายคลึงกันทั้งภาษา ศาสนา การแต่งกาย อาหาร งานหัตถกรรม โดยเฉพาะวิถีการผลิตแบบ “เอ็ดนาเมืองลุ่ม” หรือทำนาค้า เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาวไทลื้อ คือ ผ้าทอลาย น้ำไหลและลายสื้อ โดยใช้เทคนิควิธีที่เรียกว่า “เกา” หรือ “ลัวง”

๓. ลัวะ/ถิ่น เป็นกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานมาดั้งเดิม รวมทั้งที่อพยพมาจากเมืองไชยบุรี สปป.ลาว ส่วนคำว่า “ถิ่น” เป็นชื่อที่ทางการไทยเรียกกลุ่มชนดั้งเดิมกลุ่มนี้ในจังหวัดน่าน ลัวะมักตั้งบ้านเรือนบนพื้นที่สูงระหว่าง ๒,๕๐๐-๓,๐๐๐ ฟุตจากระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณลำน้ำสาขาแม่น้ำน่าน เช่น น้ำวาง น้ำว่า

และน้ำมาง ดำรงชีพด้วยการปลูกข้าวไร่ และหาของป่า มีฝีมือในการจักสานหญาสามเหลี่ยมเป็นภาชนะต่างๆ หลากๆ หมู่บ้านยังคงความเชื่อดั้งเดิมที่สัมพันธ์กับธรรมชาติ เช่น ผีป่า ผีน้ำ ผีไร่ และผีบรรพบุรุษ งานพิธีใหญ่ที่สุดในรอบปีได้แก่ พิธี “โสด” (อ่าน สะโหลด) หรือพิธี “กินดอกแค” เพื่อเฉลิมฉลองผลผลิต และเพื่อเตรียมต้อนรับฤดูกาลผลิตใหม่ ปัจจุบันลัทธิตั้งถิ่นฐานมากที่สุดในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ รองลงมาคือ ที่อำเภอบ่อเกลือ อำเภอบัว อำเภอยางชุม และอำเภอเชียงกลาง

๔. ชุมชนสันนิษฐานว่าตั้งถิ่นฐานอยู่ตามหมู่บ้านชายแดนเมืองน่านและลาว เมื่อประมาณเกือบ ๒๐๐ ปีก่อน สันนิษฐานว่าในปี พ.ศ.๒๓๗๓ ชุมชนถูกกวาดต้อนเพื่อเป็นกำลังในการสร้างกำแพงเมืองเก่าเมืองเจมส์ เอฟ แม็คคาร์ธีร์ ได้สำรวจเพื่อทำแผนที่ทางภาคเหนือช่วงปี พ.ศ.๒๔๓๓-๒๔๓๖ กล่าวถึง ชุมชนตามชายแดนเมืองน่าน ว่ามี ๒ กลุ่ม คือ ชุม (ลาว เรียกว่า ช่า) หรือ “ชาลาว” อยู่ใต้อำนาจหลวงพระบางและชุมชนที่อยู่ใต้อำนาจของน่าน เรียก “ชาแคว้น” ชาวชุม ได้ชื่อว่ามีฝีมือในการตีเหล็กเพื่อเป็นเครื่องมือ เช่น มีด ดาบ จอบ เสียม

๕. ม้ง (แม้ว) ตำนานของชนเผ่ากล่าวว่า อพยพมาจากที่ราบสูงทิเบต ไชยบุรี และมองโกเลีย สู่ประเทศจีน ลาว และไทย เชื่อว่าม้งอพยพมาเมืองน่านรวม พ.ศ.๒๔๓๓-๒๔๔๒ มีความสามารถในการค้า เลี้ยงสัตว์ ปลูกพืชเศรษฐกิจ เช่น ลิ้นจี่ ลำไย และทำเครื่องเงิน ชาวม้ง มีความเชื่อว่าโลหะเงินเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่ง และมงคลแก่ชีวิต

๖. เย้า (เมี่ยน) ถิ่นเดิมอยู่แถบมณฑลยูนนาน สุนหน่า กวางสี กวางเจา และทางตะวันออกของประเทศจีน ตั้งบ้านเรือนอยู่สูงกวาระดับน้ำทะเลว่า ๑,๐๐๐ เมตร วัฒนธรรมของเมี่ยน จึงได้รับอิทธิพลจากจีน เช่น ภาษา การสืบสกุลทางฝ่ายสามี การใช้แซ่ ประเพณีปีใหม่ (ตรงกับเทศกาลตรุษจีน) สาวเมี่ยนมีฝีมือในการปักผ้า ปัจจุบันมีเมี่ยนอยู่มากที่สุดในอำเภอเมือง

๗. มลาบรี (ตองเหลือง) สันนิษฐานว่าเป็นเผ่าผสมชนชาติละว้าที่หนีร่นกลุ่มชนไทไปอยู่ตามป่าเขา ในแขวงไชยบุรี สปป.ลาว เมื่อประมาณ ๘๐๐ กว่าปีแล้ว เดิมดำรงชีพด้วยการเก็บของป่าล่าสัตว์ ไม่ตั้งถิ่นฐานเป็นหลักแหล่ง สร้างเพียงมุงใบตอง และย้ายถิ่นเมื่อใบตองเริ่มแห้งคือเปลี่ยนเป็นสีเหลือง ปัจจุบัน มลาบรีตั้งถิ่นฐานอยู่ที่อำเภอเวียงสา และวัฒนธรรมดั้งเดิมเปลี่ยนแปลงไป

๘. ลาหู่ อาศัยในเขตพื้นที่ ๒ อำเภอ คือ อำเภอเมือง และอำเภอท่าวังผา

๙. ไทจีน อาศัยในเขตพื้นที่ บ้านหลายทุ่ง อำเภอทุ่งช้าง และบ้านห้วยโก๋น อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

๑๐. ไทพวน อาศัยในเขตพื้นที่ อำเภอเวียงสา และอำเภอท่าวังผา จำนวน ๓ หมู่บ้าน

๑๑. เหาะ/เฮาะ อาศัยในพื้นที่อำเภอทุ่งช้าง บ้านน้ำเสียง บ้านเฉลิมราช ตำบลปอน

ปัจจุบัน กลุ่มชาติพันธุ์ อาศัยอยู่บนพื้นที่สูงมีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐๑,๔๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๒ ของประชากร กระจายอยู่ในพื้นที่ ๑๓ อำเภอ ๖ ชนเผ่า ได้แก่ ถิ่นจำนวน ๔๓,๑๖๗ คน (ร้อยละ ๔๒) ม้งจำนวน ๓๑,๓๕๑ คน (ร้อยละ ๓๑) เมี่ยน จำนวน ๑๑,๕๔๓ คน (ร้อยละ ๑๒) ชุมจำนวน ๙,๐๙๔ คน (ร้อยละ ๙) เผ่ามลาบรี (ตองเหลือง) จำนวน ๓๒๘ คน (ร้อยละ ๐.๓๒) และอื่น ๆ จำนวน ๕,๙๘๘ คน (ร้อยละ ๖) ซึ่งมีจำนวน ๒๖,๔๔๐ ครอบครัว ถือครองที่ดินทำกินจำนวน ๔๒๔,๖๘๙ ไร่ (แหล่งข้อมูล : ศูนย์พัฒนาราชภูมบนพื้นที่สูงจังหวัดน่าน, ๒๕๖๑)

๒.๗ ข้อมูลด้านสาธารณสุข (แหล่งข้อมูล : <https://hdcservice.moph.go.th/hdc/reports/> กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๖๓)

ตารางที่ ๒.๔ แสดงจำนวนหน่วยบริการสาธารณสุขภาครัฐและภาคเอกชน จังหวัดน่าน

(หน่วย: แห่ง)

จังหวัด	โรงพยาบาลสังกัดภาครัฐ (แห่ง)						โรงพยาบาลสังกัดเอกชน (แห่ง)
น่าน	รพศ.	รพท.	รพช.	รพ.สต.	สสอ.	อื่นๆ	-
	-	๑	๑๔	๑๒๑	๑๕	๑๒๗	

หมายเหตุ: รพศ. = โรงพยาบาลศูนย์
 รพท. = โรงพยาบาลทั่วไป
 รพ.สต. = โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
 รพช. = โรงพยาบาลชุมชน อื่น ๆ

จังหวัดน่านมีหน่วยบริการสาธารณสุข ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน จำนวนทั้งสิ้น ๒๗๘ แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป จำนวน ๑ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน จำนวน ๑๔ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๑๒๑ แห่ง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน ๑๕ แห่ง และอื่นๆ (สถานพยาบาลเอกชน/คลินิก) จำนวน ๑๒๗ แห่ง

ตารางที่ ๒.๕ แสดงจำนวนประชากรต่อแพทย์ จังหวัดน่าน

(หน่วย : คน)

จังหวัด	แพทย์	ประชากร	ประชากรต่อแพทย์
น่าน	๖๑๒	๔๗๖,๒๖๘	๗๗๘.๒๒

แหล่งข้อมูล : กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่านจำนวนประชากรทั้งสิ้น ๔๗๖,๒๖๘ คน มีแพทย์ จำนวน ๖๑๒ คน จำนวนประชากรต่อแพทย์ คิดเป็นประชากร ๗๗๘.๒๒ คน ต่อแพทย์ ๑ คน

ตารางที่ ๒.๖ แสดงสาเหตุการตาย ๕ อันดับแรกจากโรคต่างๆ จังหวัดน่าน

(หน่วย : คน)

ลำดับ	ชื่อโรค	ชาย	หญิง	รวม
๑	วัยชรา	๑๒,๙๙๒	๑๖,๔๓๗	๒๙,๔๒๙
๒	หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด	๑๐,๔๙๓	๗,๘๘๘	๑๘,๓๘๑
๓	การติดเชื้อในกระแสเลือด ไม่ระบุชนิด	๖,๐๐๙	๕,๐๐๑	๑๑,๐๑๐
๔	ความดันโลหิตสูงไม่ทราบสาเหตุ (ปฐมภูมิ)	๔,๖๙๑	๕,๐๓๐	๙,๗๒๑
๕	หัวใจล้มเหลว	๕,๑๑๗	๓,๖๖๕	๘,๗๘๒

แหล่งข้อมูล : กระทรวงสาธารณสุข ปี ๒๕๖๓

สาเหตุการตาย ๕ อันดับแรกจากโรคต่างๆ จังหวัดน่าน ได้แก่ วัยชรา จำนวน ๒๙,๔๒๙ คน หัวใจล้มเหลว ไม่ระบุรายละเอียด จำนวน ๑๘,๓๘๑ คน การติดเชื้อในกระแสเลือด จำนวน ๑๑,๐๑๐ คน ความดันโลหิตสูง จำนวน ๙,๗๒๑ คน และ หัวใจล้มเหลว จำนวน ๘,๗๘๒ คน

๒.๘ ข้อมูลด้านการศึกษา (แหล่งข้อมูล : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน, ๒๕๖๓)

ตารางที่ ๒.๗ จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ. ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	ระดับการศึกษา (คน)							
	อนุบาล	ประถม	ม.ต้น	ม.ปลาย	ปวช.	ปวส.	อนุปริญญา	ป.ตรี
น่าน	๑๖,๙๗๒	๒๙,๓๗๒	๑๕,๙๑๖	๑๒,๓๒๘	๒,๙๓๐	๒,๒๘๓	๓๑๐	๙๑๖
	รวม							
	๘๑,๐๒๗							

จังหวัดน่าน มีจำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนทั้งสิ้น ๘๑,๐๒๗ คน ดังนี้ ระดับอนุบาล จำนวน ๑๖,๙๗๒ คน ระดับประถม จำนวน ๒๙,๓๗๒ คน ระดับม.ต้น จำนวน ๑๕,๙๑๖ คน ระดับ ม.ปลาย จำนวน ๑๒,๓๒๘ คน ระดับ ปวช. จำนวน ๒,๙๓๐ คน ระดับปวส. จำนวน ๒,๒๘๓ คน ระดับอนุปริญญา จำนวน ๓๑๐ คน และระดับ ป.ตรี จำนวน ๙๑๖ คน

ตารางที่ ๒.๘ แสดงจำนวนสถานศึกษาในระบบ นอกกระบบ จำแนกรายสังกัด ปีการศึกษา ๒๕๖๓

(หน่วย:จำนวน:แห่ง)

รายการสถานศึกษา (แห่ง)										
ในระบบ									นอกกระบบ	รวม
สพฐ.	เอกชน	อาชีวศึกษา	อุดมศึกษา	การศึกษาพิเศษ	พม.	ตชด.	สำนักพุทธฯ	ท้องถิ่น	กศน.	
๓๖๘	๑๒	๔	๕	๓	๒๐	๓	๑๖	๒๑๔	๑๕	๖๖๐

จังหวัดน่านมีสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ รวมจำนวน ๖๖๐ แห่ง จำแนกได้ดังนี้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๖๘ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๑๒ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน ๔ แห่ง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำนวน ๓ แห่ง สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๒๐ แห่ง สังกัดกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน ๓ แห่ง สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๑๖ แห่ง สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๒๑๔ แห่ง และ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๑๕ แห่ง

ตารางที่ ๒.๙ คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (%)

ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓

จังหวัด	ปีการศึกษา		
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓
ระดับประเทศ	๓๕.๐๒	๓๒.๓๔	๓๓.๗๙
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา	๓๖.๗๘๒	๓๓.๘๘	๓๕.๘๐
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	๒๙.๖๓๘	๒๖.๕๘	๒๕.๕๕
- สำนักงานการศึกษาพิเศษ	๒๘.๘๕๘	๒๖.๒๙๘	๒๗.๒๐
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๒๙.๘๒๔	๒๘.๔๕๒	๓๑.๓๐
- สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ	๒๖.๔๒๖	๒๕.๖๒๐	๒๖.๖๓

แหล่งข้อมูล : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีผลคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๓ โดยแยกตามสังกัด ปรากฏว่า ปี ๒๕๖๑ คะแนนรวม ๕ กลุ่มสาระของระดับจังหวัด มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่าระดับประเทศ ๐.๙๓ ปี ๒๕๖๒ คะแนนรวม ๕ กลุ่มสาระของระดับจังหวัด มีผลคะแนนเฉลี่ยมากกว่าระดับประเทศ ๐.๘๒ และปี ๒๕๖๓ คะแนนรวม ๕ กลุ่มสาระของระดับจังหวัด มีผลคะแนนเฉลี่ยมากกว่าระดับประเทศ ๑.๒๕

ตารางที่ ๒.๑๐ ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ (คะแนน)

ปี พ.ศ. ๒๕๕๙

จังหวัด	ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ)
ระดับประเทศ	๙๘.๒๓
น่าน	๙๘.๘๕

แหล่งข้อมูล : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน ปี ๒๕๕๙

ค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปี ๒๕๕๙ ปรากฏว่า จังหวัดน่าน มีค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) ๙๘.๘๕ คะแนน ซึ่งมีค่าคะแนน สูงกว่าระดับ ทั่วระดับประเทศ แต่ต่ำกว่า ค่ากลางของมาตรฐานสากล (IQ = ๑๐๐) สำหรับการคำนวณค่าเฉลี่ยเชาวน์ปัญญา (IQ) จะมีการดำเนินการสำรวจทุก ๕ ปี ซึ่งผลการสำรวจของปี ๒๕๖๔ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่านกำลังอยู่ระหว่างรวบรวม/ประเมินผล

๒.๙ ด้านแรงงาน

ตารางที่ ๒.๑๑ แสดงจำนวนภาวะการมีงานทำของประชากรในจังหวัดน่าน

(หน่วย:คน)

จังหวัด	กำลังแรงงานในปัจจุบัน		กำลังแรงงาน ที่รอฤดูกาล	ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน		
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน		ทำงานบ้าน	เรียนหนังสือ	อื่นๆ
น่าน	๒๕๓,๖๖๙	๔๒๓	๖๑๔	๒๗,๙๔๘	๒๔,๙๒๒	๕๓,๘๙๐

แหล่งข้อมูล: สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี ๒๕๖๓

จากการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรในจังหวัดน่าน ของสำนักงานสถิติจังหวัดน่าน พบว่า ประชากรวัยแรงงาน ไตรมาส ๔ ปี ๒๕๖๓ จังหวัดน่าน มีประชากรที่อยู่ในวัยแรงงานหรือผู้ที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๖๑,๔๖๖ คน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๒๕๔,๗๐๖ คน ประกอบด้วย ผู้มีงานทำ ๒๕๓,๖๖๙ คน ผู้ว่างงาน ๔๒๓ คน และผู้รอฤดูกาล ๔๒๓ คน และเป็นผู้อยู่นอกกำลังแรงงาน ๑๐๖,๗๖๐ คน การมีงาน ทำ ผู้มีงานทำในจังหวัดน่าน จำนวน ๒๕๓,๖๖๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๓ ผู้มีงานทำในภาคเกษตร จำนวน ๑๓๔,๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๘๗ นอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขาการผลิต จำนวน ๑๑๙,๕๔๙คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๑๓ รองลงมาคือการขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์มากที่สุด จำนวน ๓๒,๖๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๙ และผู้มีส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๑๑๒,๙๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๒๔ การว่างงาน จังหวัดน่าน มีผู้ว่างงาน ประมาณ ๔๒๓ คน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ ๐.๑๗

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลเบื้องต้น ปี ๒๕๖๓ มีแรงงานนอกระบบจำนวน ๑๓๓,๖๖๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๐๕ ของประชากรที่มีงานทำ โดยส่วนใหญ่จะทำงานในภาคเกษตร จำนวน ๑๒๗,๘๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๔ นอกภาคเกษตร จำนวน ๕๕,๗๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๖ ส่วนอาชีพที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุด คือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือ ด้านเกษตรและประมง จำนวน ๑๒๗,๘๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๖๔ สำหรับด้านการศึกษารองานนอกระบบส่วนใหญ่มี การศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน ๕๐,๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๘๕

ตารางที่ ๒.๑๒ จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือ พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๔ จังหวัดน่าน

(หน่วย: คน)

จังหวัด	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔ ข้อมูล ณ ไตรมาส ๑ ปี ๒๕๖๔
น่าน	๗๐๗	๗๙๐	๑,๑๙๖	๑,๐๒๓	๗๘๖	๗๒๐

แหล่งข้อมูล: สำนักงานจัดหางานจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๔

การใช้แรงงานต่างด้าว จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงาน คงเหลือจำนวน ๗๒๐ คน จำแนกเป็น กลุ่มต่าง ๆ ดังนี้ (๑) คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ ประเภททั่วไป ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หรือได้รับ อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยมีใช้ได้รับอนุญาตให้เข้า มาในฐานะนักท่องเที่ยว หรือผู้เดินทางผ่าน และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จำนวน ๑๒๓ คน (๒) คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ ประเภท MOU ตามมติ ครม. ๒๐ ส.ค.๖๒ จำนวน ๒๙๐ คน (๓) คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ ประเภท MOU ตามมติ ครม. ๔ ส.ค.๖๓ จำนวน ๑๓ คน (๔) คนต่างด้าวมาตรา ๕๙ เข้าตาม MOU ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชาที่ เข้ามาทำงาน ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทย กับ รัฐบาลประเทศต้นทาง จำนวน ๒๗๘ คน (๕) คนต่างด้าวมาตรา ๖๓ ประเภทชนกลุ่มน้อย ได้แก่ คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมาย ว่าด้วยสัญชาติ และกระทรวงมหาดไทยได้ออกเอกสารเพื่อรอฟิจำนวนสถานะยื่นขอใบอนุญาตทำงาน จำนวน ๑๖ คน

๒.๑๐ ด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ ๒.๑๓ แสดงจำนวนชุมชนของจังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๓

จังหวัด	จำนวน ชุมชน	ชุมชนแออัด		ชุมชนเมือง		ชุมชนชนบท		จำนวน หลังคา เรือน	จำนวน ประชากร (คน)
		ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน	ชุมชน	ครัวเรือน		
น่าน	๒๘	-	-	๒๘	-	-	-	๑๐,๗๑๕	๑๙,๗๓๑

ที่มา สำนักทะเบียนเขตเทศบาลเมืองน่าน: กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีจำนวนชุมชนทั้งสิ้น ๒๘ ชุมชน โดยทั้ง ๒๘ ชุมชน เป็นชุมชนเมือง มีบ้าน จำนวน ๑๐,๗๑๕ หลังคาเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น ๑๙,๗๓๑ คน

จากการสำรวจของเครือข่ายคนน่านจัดการตนเองเครือข่ายพัฒนาที่อยู่อาศัยจังหวัดน่าน พบว่า มีผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย จำนวน ๒,๑๓๖ ครัวเรือน โดยจำแนกรายอำเภอได้ดังนี้

จากรายงานคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๒ พบว่า จังหวัดน่าน มีครัวเรือน ผ่านเกณฑ์ความมั่นคงในที่อยู่อาศัยและบ้านมีสภาพทนถาวร ๑๑๒,๕๕๗ ครัวเรือน และตกเกณฑ์ ๓๗๘ ครัวเรือน และผลการสำรวจข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map) ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปี ๒๕๖๑ พบว่ามีผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย จำนวน ๓๕๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๘ จากจำนวนผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่สำรวจทั้งหมด (๓๓,๒๙๓ คน)

๒.๑๑ ด้านเศรษฐกิจและรายได้ของจังหวัด

๒.๑๑.๑ ผลิตภัณฑ์มวลรวม

ตารางที่ ๒.๑๔ แสดงการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

จังหวัด	อัตราการขยายตัว GPP (ร้อยละ)		
	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๒
น่าน	๓.๐	๖.๒๗	๔.๒๓

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ปี ๒๕๖๒

จังหวัดน่านมีการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ย้อนหลัง ๓ ปี ดังนี้ ปี ๒๕๖๐ ขยายตัวร้อยละ ๓.๐ ปี ๒๕๖๑ ขยายตัวร้อยละ ๖.๒๗ และปี ๒๕๖๒ ขยายตัวร้อยละ ๔.๒๓

ตารางที่ ๒.๑๕ แสดงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๒

ภาพรวมการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวต่อปี (บาท)	๖๙,๙๖๗.๔๓	๗๔,๖๖๓.๘๖	๗๘,๑๕๕.๗๓
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี (ล้านบาท)	๓๑,๒๖๓.๙๐	๓๓,๒๒๓.๘๕	๓๔,๖๒๙.๕๕
อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ(ร้อยละ)	๓.๐๐	๖.๒๗	๔.๒๓

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ปี ๒๕๖๒

ตารางที่ ๒.๑๖ แสดงรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัด พ.ศ.๒๕๕๘-๒๕๖๒

จังหวัด	๒๕๕๘	๒๕๖๐	๒๕๖๒
น่าน	๑๗,๘๘๖.๒๐	๑๙,๕๙๑.๒๐	๑๘,๐๔๑.๕๕

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดน่าน ข้อมูล ปี ๒๕๖๒

รายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของจังหวัดน่าน ๓ ปี ย้อนหลัง ดังนี้ ปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑๗,๘๘๖.๒๐ บาท ปี ๒๕๖๐ จำนวน ๑๙,๕๙๑.๒๐ บาท และปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๘,๐๔๑.๕๕ บาท

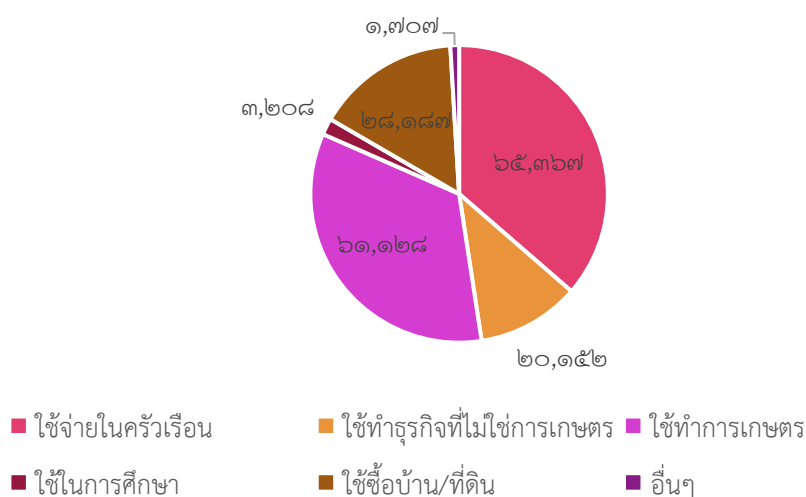
ตารางที่ ๒.๑๗ แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

จังหวัด	วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	๒๕๕๘	๒๕๖๐	๒๕๖๒
น่าน	หนี้สินทั้งสิ้น	๑๖๒,๓๒๕.๓๐	๒๐๑,๙๙๑.๕๐	๑๗๙,๗๔๘.๑๓
	เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๖๘,๘๑๕.๐๐	๕๗,๘๗๓.๕๑	๖๕,๓๖๗.๑๓
	เพื่อใช้ทำธุรกิจที่ไม่ใช่การเกษตร	๑๘,๗๐๒.๒๐	๒๔,๑๖๙.๓๔	๒๐,๑๕๑.๕๐
	เพื่อใช้ทำการเกษตร	๓๕,๔๖๘.๓๐	๖๕,๔๖๑.๘๗	๖๑,๑๒๗.๕๙
	เพื่อใช้ในการศึกษา	๓,๕๗๐.๔๐	๒,๕๕๙.๔๔	๓,๒๐๘.๐๐
	เพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน	๓๕,๐๒๕.๖๐	๕๐,๔๓๗.๐๒	๒๘,๑๘๖.๕๔
	อื่น ๆ	๗๔๓.๘๐	๑,๔๙๐.๓๒	๑,๗๐๗.๓๘

แหล่งข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ: หนี้สินอื่นๆ ได้แก่ หนี้จากการค้าประกันบุคคลอื่น, หนี้ค่าปรับหรือจ่ายชดเชยค่าเสียหาย เป็นต้น

แผนภูมิที่ ๒.๒ แสดงหนี้สินการใช้จ่ายในครัวเรือน จำแนกตามวัตถุประสงค์

หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนจังหวัดน่าน พ.ศ.๒๕๖๒ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๗๙,๗๔๘.๑๓ บาทเป็นการจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม โดยหนี้สินเฉลี่ยที่สูงเป็นอันดับต้นๆ ได้แก่ เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน จำนวน ๖๕,๓๖๗.๑๓ บาท เพื่อใช้ทำการเกษตร จำนวน ๖๑,๑๒๗.๕๙ บาท และเพื่อใช้ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน จำนวน ๒๘,๑๘๖.๕๔ บาท

๒.๑๒ ด้านภาคีเครือข่าย

ตารางที่ ๒.๑๘ แสดงจำนวนองค์กรภาคีเครือข่าย

องค์กร	จำนวน
องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	๒๘ องค์กร
องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม	๑๑๖ องค์กร
กองทุนสวัสดิการชุมชน	๗๖ กองทุน
สภาเด็กและเยาวชน	๑๑๕ แห่ง
สภาองค์กรคนพิการ	๑ แห่ง
ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	๒๐ แห่ง
ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.)	๒๑ แห่ง
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)	๙๙ แห่ง
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน (อพม.)	๑๑๕ แห่ง /๑,๖๑๘ คน
สภาองค์กรชุมชน	๙๙ ตำบล
โครงการบ้านมั่นคง (พอช.)	๖๑ แห่ง
คลังปัญญาผู้สูงอายุ	๑๕ แห่ง/ ๕๓๑ คน
โรงเรียนผู้สูงอายุ	๖๓ แห่ง

ที่มา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔

จังหวัดน่าน มีองค์กรภาคีเครือข่าย ดังนี้ องค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๒๘ องค์กร องค์กรสวัสดิการชุมชน ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน ๑๑๖ องค์กร กองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน ๗๖ กองทุน สภาเด็กและเยาวชน ๑๑๕ แห่ง สภาองค์กรคนพิการ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๒๐ แห่ง ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ (ศพอส.) จำนวน ๒๑ แห่ง ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) จำนวน ๙๙ แห่ง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน ๑,๖๑๘ คน สภาองค์กรชุมชน จำนวน ๙๙ ตำบล คลังปัญญาผู้สูงอายุ จำนวน ๕๓๑ คน และโรงเรียนผู้สูงอายุ จำนวน ๖๓ แห่ง

ส่วนที่ ๓

สถานการณ์กลุ่มเป้าหมายทางสังคมของจังหวัดน่าน

การสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดน่าน ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยการบูรณาการข้อมูลทุติยภูมิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในรอบปี เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับท้องถิ่น และระดับจังหวัดนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดแผนงาน เพื่อการคุ้มครอง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถนำไปกำหนดประเด็นปัญหาในการพิจารณากำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน โครงการตามประเด็นต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมายโดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้นำมาแสดงผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตาราง และแผนภูมิรูปพร้อม พร้อมคำบรรยาย ดังนี้

๓.๑ กลุ่มเด็ก (อายุ ๐-๑๗ ปี)

ตารางที่ ๓.๑ แสดงสถานการณ์เด็ก จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน	(๑) เด็กที่ได้รับเงิน อุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรก เกิด	(๒) เด็กที่มี พฤติกรรมไม่ เหมาะสม	(๓) เด็กที่ถูกทารุณ กรรมทาง ร่างกายจิตใจ และทางเพศที่มี การดำเนินคดี	(๔) เด็กที่อยู่ใน ครอบครัว เลี้ยงเดี่ยว	(๕) เด็กที่ ตั้งครรภ์ก่อน วัยอันควร
น่าน	๘๕,๐๔๒	๑๗,๒๓๙	๔๒๒	๑๗	๕๒๗	๓๒

หมายเหตุ : (๑) เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ที่มาจาก สนง.พมจ.น่าน ข้อมูล ปี ๒๕๖๓
(๒) เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ที่มาจาก สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จ.น่าน ปี ๒๕๖๓ ๑๐๑ ราย จาก อปท. ๓๒๑ ราย
(๓) เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจ ที่มาจาก ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดน่าน ข้อมูล ปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗ ราย
(๔) เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว สนง.พมจ.น่าน ข้อมูล ๒๕๖๓ จำนวน ๒๘๕ ราย จาก อปท. ๒๔๒ ราย
(๕) เด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ข้อมูลจาก อปท. ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีกลุ่มเด็ก อายุ ๐ - ๑๗ ปี จำนวนทั้งสิ้น ๘๕,๐๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๗ ของประชากรทั้งจังหวัด มีเด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดมีจำนวน ๑๗,๒๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๓ ของจำนวนเด็กทั้งหมด เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมมีจำนวน ๔๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙ เด็กที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจและทางเพศที่มีการดำเนินคดีมีจำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ เด็กที่อยู่ในครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวมีจำนวน ๕๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๑ และเด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓

๓.๒ กลุ่มเยาวชน (อายุ ๑๘-๒๕ ปี)

ตารางที่ ๓.๒ แสดงสถานการณ์เยาวชน จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

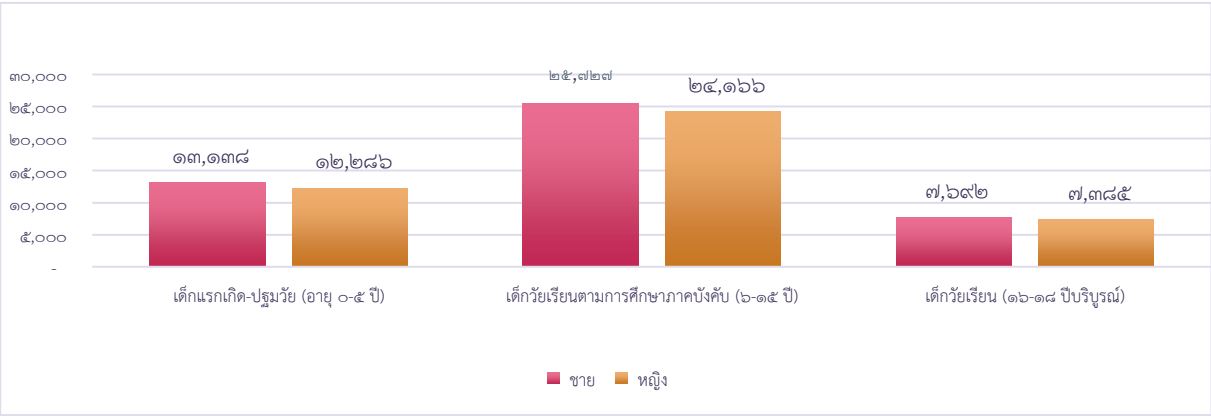
(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน	(๑) เยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายจิตใจ	(๒) เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม
น่าน	๔๗,๒๓๖	๒๘	๖,๖๔๐

หมายเหตุ : (๑) เยาวชนที่ถูกทารุณกรรม ข้อมูลจาก อปท.ปี ๒๕๖๓
(๒) เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ข้อมูลจาก อปท.ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีกลุ่มเยาวชน อายุ ๑๘ - ๒๕ ปี จำนวน ๔๗,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๐ ของประชากรทั้งจังหวัด โดยพบว่ามีเยาวชนที่ถูกทารุณกรรมทางร่างกายและจิตใจ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๕ และเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๖,๖๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๐๕

แผนภูมิที่ ๓.๑ แสดงจำนวนของเด็ก จำแนกตามช่วงวัย

๓.๓ กลุ่มสตรี (หญิงที่มีอายุ ๒๖ - ๕๙ ปี)

ตารางที่ ๓.๓ แสดงสถานการณ์กลุ่มสตรี จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วยนับ : คน)

จังหวัด	จำนวน	(๑) สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศและดำเนินคดี	(๒) สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ	(๓) แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง	(๔) สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน
น่าน	๒๔๕,๓๗๓	๒	๒๘	๕๒๗	๔๒๓

หมายเหตุ : (๑) สตรีที่ถูกละเมิดทางเพศและดำเนินคดี ที่มา สนง.ตำรวจภูธรจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓
(๒) สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ที่มา สนง.ตำรวจภูธรจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓
(๓) แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง ที่มา สนง.พมจ.น่าน ปี ๒๕๖๓ ๒๘๕ ราย/อปท.ปี๖๓(๒๔๒ ราย)
(๔) สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน ที่มา สนง.จัดหางานจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีกลุ่มสตรี (หญิงที่มีอายุ ๒๕-๕๙ ปี) จำนวน ๒๔๕,๓๗๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔๗ ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด โดยพบว่ามีสตรีที่ถูกละเมิดทางเพศและดำเนินคดีตามกฎหมาย จำนวน ๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๐๘ สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ แม้เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง จำนวน ๒๘๕ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ และสตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน จำนวน ๔๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗ ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด

๓.๔ กลุ่มครอบครัว

ตารางที่ ๓.๔ แสดงสถานการณ์กลุ่มครอบครัว จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:ครอบครัว)

จังหวัด	(๑) จำนวน ครัวเรือน	(๒) ครอบครัวหย่าร้าง	(๓) ครอบครัวที่มีคนในครอบครัว กระทำความรุนแรงต่อกัน	ครอบครัว แห่งกลาง	(๔) ครอบครัว ยากจน
น่าน	๑๑๒,๙๓๕	๗๔๒	๓๖	N/A	๓๑,๐๔๕

หมายเหตุ (๑) จำนวนครัวเรือน ที่มาจาก สำนักงานพัฒนาชุมชน รายงานคุณภาพชีวิตคนจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๒
(๒) ครอบครัวหย่าร้าง ที่มาจาก ที่ทำการปกครองจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓
(๓) ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน ที่มาจาก สนง.พมจ.น่าน ข้อมูล ปี ๒๕๖๓
(๔) ครอบครัวยากจน ที่มาจาก ระบบ TPMPAP ข้อมูลคนจนเป้าหมาย ปี ๒๕๖๒

จังหวัดน่านมีครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๒,๙๓๕ ครอบครัว โดยพบว่ามีครอบครัวหย่าร้าง จำนวน ๗๔๒ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๕ ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน จำนวน ๓๖ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓ และมีครอบครัวยากจน จำนวน ๓๑,๐๔๕ ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๘

๓.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป)

ตารางที่ ๓.๕ แสดงสถานการณ์ผู้สูงอายุ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน	(๑) ผู้สูงอายุ ที่ได้รับ เบี้ยยังชีพ	(๒) ผู้สูงอายุ ที่ยังไม่ได้ รับเบี้ยยังชีพ	(๓) ผู้สูงอายุ ช่วยเหลือ ตัวเอง ไม่ได้ป่วย ติดเตียง	(๔) ผู้สูงอายุที่ ต้องดำรง ชีพด้วยการ เร่ร่อน ขอทาน	(๕) ผู้สูงอายุที่ ถูกระทำ ความ รุนแรงทาง ร่างกาย หรือจิตใจ	(๖) ผู้สูงอายุที่รับภาระ ดูแลบุคคลใน ครอบครัว เช่น คน พิการ ผู้ป่วยเรื้อรัง บุตรหลาน และจิตเวช
น่าน	๙๘,๘๙๒	๙๐,๓๑๓	๘,๕๗๙	๓,๘๕๔	๐	๑	-

หมายเหตุ : (๑) ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ ข้อมูลจาก สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน ณ วันที่ ๓๑ ธ.ค.๖๓
(๒) ผู้สูงอายุที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ข้อมูลจาก สนง.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน ณ วันที่ ๓๑ ธ.ค.๖๓
(๓) ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ป่วยติดเตียง ข้อมูลจาก สนง.สาธารณสุขจังหวัดน่าน ณ วันที่ ๑๕ มี.ค.๖๔
(๔) ผู้สูงอายุที่ต้องดำรงชีพด้วยการเร่ร่อนขอทาน ข้อมูลจาก ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๔
(๕) ผู้สูงอายุที่ถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจ ที่มาจาก สนง.พมจ.น่าน ณ ปี ๒๕๖๓
(๖) ผู้สูงอายุที่รับภาระดูแลบุคคลในครอบครัว เช่น คนพิการ ผู้ป่วยเรื้อรัง บุตรหลาน และจิตเวช ข้อมูลจาก อปท.ณ ปี ๖๒

จังหวัดน่าน มีผู้สูงอายุ จำนวนทั้งสิ้น ๙๘,๘๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๔ ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยพบว่า มีผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน ๙๐,๓๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๓๒ ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน ๘,๕๗๙ คนคิดเป็นร้อยละ ๘.๖๗ ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้/หรือไม่มีคนดูแล/หรือไม่มีรายได้/หรือผู้ป่วยเรื้อรัง ติดบ้าน ติดเตียง จำนวน ๓,๘๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๐ และผู้สูงอายุที่ถูกกระทำความรุนแรงทางร่างกายหรือจิตใจ จำนวน ๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๐๑

๓.๖ กลุ่มคนพิการ

ตารางที่ ๓.๖.๑ แสดงสถานการณ์คนพิการ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	จำนวน	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ	คนพิการที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ	คนพิการที่มีความต้องการกายอุปกรณ์	คนพิการที่อยู่คนเดียวตามลำพัง/ไม่มีผู้ดูแล/ถูกทอดทิ้ง
น่าน	๒๒,๗๑๗	๒๒,๗๑๗	๒๒,๔๔๙	๒๖๘	๘	-

ที่มาจาก ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ก.ค.๖๔

จังหวัดน่าน มีคนพิการ จำนวนทั้งสิ้น ๒๒,๗๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๖ ของจำนวนประชากรทั้งจังหวัด โดยพบว่าคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒๒,๗๑๗ คน คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน ๒๒,๔๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๒ ของคนพิการทั้งหมด คนพิการที่ยังไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ จำนวน ๒๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ ของคนพิการทั้งหมด คนพิการมีความต้องการกายอุปกรณ์ จำนวน ๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓

ตารางที่ ๓.๖.๒ แสดงจำนวนคนพิการจำแนกตามสาเหตุความพิการ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	สาเหตุความพิการ						รวม
	ภาวะเจ็บป่วย	พันธุกรรม	พิการตั้งแต่กำเนิด	ไม่ทราบสาเหตุความพิการ	อุบัติเหตุ	ไม่ระบุสาเหตุความพิการ	
น่าน	๙,๕๒๘	๘๖	๓,๒๐๙	๓,๗๔๙	๒,๐๑๑	๔,๑๓๔	๒๒,๗๑๗

ที่มาจาก ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดน่าน ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ก.ค.๖๔

จากจำนวนคนพิการ ๒๒,๗๑๗ คน สามารถจำแนกคนพิการตามสาเหตุความพิการ ดังนี้ เกิดจากภาวะเจ็บป่วย ๙,๕๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๔ เกิดจากพันธุกรรม จำนวน ๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๗ พิการตั้งแต่กำเนิด จำนวน ๓,๒๐๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๑๒ ไม่ทราบสาเหตุความพิการ จำนวน ๓,๗๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๐ เกิดจากอุบัติเหตุ จำนวน ๒,๐๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๕ และไม่ระบุสาเหตุความพิการ จำนวน ๔,๑๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๙

๓.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ตารางที่ ๓.๗ แสดงสถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาส จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(หน่วย:คน)

จังหวัด	(๑) คนไร้ที่พึ่ง	(๒) ผู้ทำการ ขอทาน	(๓) ผู้แสดง ความสามารถ	(๔) กลุ่มชาติ พันธุ์/ชน กลุ่มน้อย	(๕) ผู้ติดยา เสพติด	(๖) ผู้ติดเชื้อ HIV
น่าน	๓๗	๐	๓๕	๑๐๑,๔๗๑	๓,๒๐๗	๖๖๒

หมายเหตุ : (๑) - (๓) ที่มาจาก ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(๔) กลุ่มชาติพันธุ์ ที่มาจาก ศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูงจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

(๕) ผู้ติดยาเสพติด ที่มาจาก ตำรวจภูธรจังหวัดน่าน

(๖) ผู้ติดเชื้อ HIV ที่มาจาก สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

จังหวัดน่าน มีกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ดังนี้ กลุ่มชาติพันธุ์/ชนกลุ่มน้อย จำนวน ๑๐๑,๔๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมด (๔๗๖,๗๒๗ คน) โดยพบว่า ผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๖๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔ ผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๓,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๗ คนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ และผู้แสดงความสามารถ ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑

ส่วนที่ ๔

สถานการณ์เชิงประเด็นทางสังคมในระดับจังหวัด

๔.๑ สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในจังหวัดน่าน

จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันออกติดต่อกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขา และพื้นที่ราบสำหรับประกอบอาชีพทางการเกษตร มีประชากรที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีศิลปวัฒนธรรมเฉพาะที่มีเอกลักษณ์ เส้นทางคมนาคมหลัก คือทางบก และทางอากาศยาน โครงสร้างด้านเศรษฐกิจแม้ภาคเกษตรจะเป็นสัดส่วนที่น้อยกว่านอกภาคเกษตร แต่ก็เป็ภาคเศรษฐกิจหลักที่การสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมให้กับจังหวัด สำหรับผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว ในปี พ.ศ.๒๕๖๐มีจำนวน ๗๑,๑๒๑ บาท/คน/ปี เป็นอันดับที่ ๑๕ ของภาคเหนือ และจากนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ทำให้จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดที่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ธุรกิจภาคบริการมีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้สภาพสังคม วิธีการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิตของประชาชนมีการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ประชากรวัยแรงงานมีการอพยพย้ายถิ่นเพื่อไปแสวงหาอาชีพที่มั่นคงและรายได้ที่ดีขึ้น ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ ผู้สูงอายุต้องรับภาระในการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชน ส่งผลกระทบต่อรายได้ของผู้สูงอายุ ช่องว่างระหว่างวัย ตลอดจนการขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี ทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถรู้เท่าทันและไม่สามารถควบคุมการใช้เทคโนโลยี และการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ของเด็กและเยาวชนได้ ปัจจัยเหล่านี้ทำให้จังหวัดต้องทำการเฝ้าระวังปัญหาการค้ำมนุษย์อย่างใกล้ชิด

แม้สถานการณ์การค้ำมนุษย์ของจังหวัดน่าน จะอยู่ในระดับที่ไม่รุนแรง โดยพิจารณาจากความถี่ที่พบการกระทำผิดหรือจำนวนคดีที่เกิดขึ้น แต่ยังคงเฝ้าด้านการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง เนื่องจากยังพบการกระทำผิดในหลายรูปแบบที่อาจนำไปสู่การกระบวนกรค้ำมนุษย์ได้ อาทิ การค้าประเวณีการลักลอบขนย้ายแรงงานต่างด้าว และการใช้แรงงานต่างด้าวโดยผิดกฎหมาย การเร่ร่อนขอทาน เป็นต้นที่ผ่านมาผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้าประเวณีและการใช้แรงงานส่วนใหญ่จะไม่ถูกดำเนินคดีด้านการค้ำมนุษย์ เนื่องจากไม่มีข้อมูลและหลักฐานบ่งชี้ให้เห็นชัดเจนว่าเป็นการแสวงประโยชน์จากผู้เสียหาย

ตารางที่ ๔.๑.๑ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี

พ.ศ.๒๕๓๙ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
การค้าประเวณี	๔	๒	๓	๙

ตารางที่ ๔.๑.๒ จำนวนคดีการกระทำผิดฐานตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.๒๕๒๒
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
เป็นบุคคลต่างด้าวเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต	๒๗	๒๙	๒๖	๘๒

ตารางที่ ๔.๑.๓ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.๒๕๖๐
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
เป็นบุคคลต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้	๒๕	๓๒	๖	๖๓

ตารางที่ ๔.๑.๔ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.๒๕๔๑
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
ไม่จ่ายค่าจ้างแรงงานตามกำหนด, ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานตรวจแรงงาน, ให้คนต่างด้าวทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำ	๑	๔	๐	๕

ตารางที่ ๔.๑.๕ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พ.ศ.๒๕๔๗
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
	-	-	-	-

ตารางที่ ๔.๑.๖ จำนวนคดีการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.๒๕๕๙
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
	-	-	-	-

ตารางที่ ๔.๑.๗ จำนวนการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
พ.ศ.๒๕๕๐ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
เผยแพร่สื่อ/ สิ่งลามกอนาจาร	-	-	-	-

ตารางที่ ๔.๑.๘ จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ปี	จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนฯ		
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
๒๕๖๑	๔๖๘	๖๐๒	๑,๐๗๐
๒๕๖๒	๓๘๓	๔๙๔	๘๗๗
๒๕๖๓	๓๒๕	๔๒๙	๗๕๔
รวม	๑,๑๗๖	๑,๕๒๕	๒,๗๐๒

แหล่งข้อมูล สำนักงานจัดหางานจังหวัดน่าน, ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔.๑.๙ สถานที่เสี่ยงต่อการกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ จังหวัดน่าน

(หน่วยนับ : แห่ง)

ที่	ประเภทสถานที่เสี่ยง	จำนวน
๑	ร้านคาราโอเกะ	๑๙
๒	นวดแผนโบราณ/สปา	๘
๓	สถานบันเทิงลักษณะคล้ายสถานบริการ	๒๘
๔	โรงแรม	๙๐
๕	รีสอร์ท	๗๗
๖	หอพัก	๑๒๙
๗	ห้องพักรายวัน	๑๐
๘	อาคารชุดให้เช่า	-
๙	เกสต์เฮาส์	๑๐
๑๐	โรงงาน	๓
๑๑	ร้านเกมส์/อินเทอร์เน็ต	๘
รวม		๓๘๒

ที่มาข้อมูล กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

ตารางที่ ๔.๑.๑๐ จำนวนคดีการกระทำผิดฐานการค้ามนุษย์ จังหวัดน่าน ๓ ปี ย้อนหลัง

ฐานความผิด	ปี พ.ศ./จำนวน (คดี)			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม ๓ ปี
การค้ามนุษย์	๐	๑	๐	๐

ที่มาข้อมูล กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

ทั้งนี้ จากข้อมูลจากตำรวจภูธรจังหวัดน่าน พบว่าตั้งแต่ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓ รูปแบบการค้ามนุษย์ที่พบในจังหวัดน่าน คือ การค้าประเวณี โดยเฉพาะการค้าประเวณีเด็ก อันเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบในความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามมาตรา ๔ แห่ง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.๒๕๕๑

จากข้อมูลกระทำผิดฐานค้ามนุษย์ตั้งแต่ปี ๒๕๕๕-ปัจจุบัน บ่งชี้ว่า จังหวัดน่านมีสถานะเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ๓ สถานะ คือ สถานะต้นทาง สถานะทางผ่าน และปลายทาง ดังนี้

สถานะต้นทาง มีการล่อลวงเด็กและเยาวชนไปแสวงหาประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ ทั้งในและต่างจังหวัด โดยเฉพาะการค้าประเวณีเด็ก การใช้แรงงานและบริการ

สถานะทางผ่าน จังหวัดน่าน เป็นจังหวัดชายแดน จึงถูกใช้เป็นเส้นทางผ่านในการหลบหนีเข้าเมือง หรือนำพาแรงงานจาก สปป.ลาว ไปสู่เมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ ระยอง และจังหวัดอื่น

สถานะปลายทาง เนื่องจากมีความขาดแคลนแรงงาน และต้องการลดต้นทุนการผลิต โดยเฉพาะในภาคการเกษตร จึงมีความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวในภาคเกษตรและภาคอุตสาหกรรมบริการเพิ่มขึ้น และยังพบว่ามีผู้เสียหายถูกหลอกลวงมาเร่ร่อนขอทานในพื้นที่จังหวัดน่านอีกด้วย

๔.๒ สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จากข้อมูลศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (ศปก.น่าน) พบว่าในช่วง ๓ ปีย้อนหลัง (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓) การรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมจำนวน ๑๓๖ เรื่อง

ตารางที่ ๔.๒.๑ แสดงจำนวนการรับแจ้งเหตุเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว
จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓

สถานการณ์	ห้วง ม.ค.-ธ.ค./จำนวนเรื่อง			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม
การรับแจ้งเหตุการกระทำ ความรุนแรง	๕๔	๔๖	๓๖	๑๓๖

จากข้อมูลพบว่า การกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดน่าน มีแนวโน้มลดลง โดยในปี ๒๕๖๓ มีการแจ้งเหตุ จำนวน ๓๖ ราย ลดจากปี ๒๕๖๒ ซึ่งมีการแจ้งเหตุ จำนวน ๔๖ ราย

ตารางที่ ๔.๒.๒ จำนวนผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓
จำแนกตามเพศและช่วงอายุ

ช่วงอายุ	จำนวน (ราย)							
	ปี ๒๕๖๑		ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		รวม	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
๐-๖ ปี	-	๑	๒	๑	-	-	๒	๒
๗-๑๔ ปี	-	๓	๑	๒	๒	๔	๓	๙
๑๕-๑๘ ปี	-	๒	-	๓	-	๑	-	๖
๑๙-๕๙ ปี	-	๔๔	-	๓๓	๒	๒๖	๒	๑๐๓
๖๐ ปีขึ้นไป	-	๔	-	๔	-	๑	-	๙
รวม	๐	๕๔	๓	๔๓	๔	๓๒	๗	๑๒๙

จากข้อมูลในช่วง ๓ ปี ย้อนหลัง พบว่ามีผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงฯ จำนวน ๑๓๖ ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๒๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๕ ของจำนวนผู้ถูกระทำฯ ทั้งหมด และเมื่อจำแนกตามช่วงอายุของผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงฯ พบว่าผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงฯ ๓ อันดับแรก มีช่วงอายุ ๑๙-๕๙ ปี จำนวน ๑๐๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๗๓ ช่วงอายุ ๗-๑๔ ปี จำนวน ๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๑ และช่วงอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๑

ตารางที่ ๔.๒.๓ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓
จำแนกตามประเภทการกระทำความรุนแรงฯ

ประเภทของการกระทำความรุนแรง	ห้วง ม.ค.-ธ.ค./จำนวนเรื่อง			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม
ทางร่างกาย	๓๙	๓๔	๓๑	๑๐๔
ทางจิตใจ	๑๓	๑๑	๕	๒๙
ทางเพศ	๒	-	-	๒
อื่น ๆ	-	๑	-	๑
รวมจำนวน	๕๔	๔๖	๓๖	๑๓๖

จากข้อมูลในช่วง ๓ ปี ย้อนหลัง พบว่าประเภทของการกระทำความรุนแรงฯ ส่วนใหญ่เป็นการกระทำความรุนแรงทางร่างกาย จำนวน ๑๐๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๗ ของจำนวนการกระทำฯ ทั้งหมด รองลงมา คือ ทางจิตใจ จำนวน ๒๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๓๒ ทางเพศ จำนวน ๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๗ และ อื่นๆ จำนวน ๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓

ตารางที่ ๔.๒.๔ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓
จำแนกตามสาเหตุการกระทำความรุนแรงฯ

สาเหตุของการกระทำความรุนแรง	ห้วง ม.ค.-ธ.ค./จำนวนเรื่อง			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม
สุรา/ยาเสพติด	๒๖	๒๔	๑๗	๖๗
สุขภาพกาย/จิต	๕	๔	๖	๑๕
นอกใจ/หึงหวง	๘	๖	๖	๒๐
เศรษฐกิจ/ตักงาน	๖	-	๓	๙
รู้สึกมีอำนาจเหนือกว่า	๙	-	๓	๑๒
อื่น ๆ	-	๑๒	๑	๑๓
รวมจำนวน	๕๔	๔๖	๓๖	๑๓๖

จากข้อมูลในช่วง ๓ ปี ย้อนหลัง พบว่าสาเหตุของการกระทำด้วยความรุนแรงฯ ส่วนใหญ่ คือ สุรา/ยาเสพติด จำนวน ๖๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๒๖ ของจำนวนการกระทำฯ ทั้งหมด รองลงมา คือนอกใจ/หึงหวง จำนวน ๒๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๐ สุขภาพกาย/จิต จำนวน ๑๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๒ อื่น ๆ จำนวน ๑๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙.๕๕ รู้สึกมีอำนาจเหนือกว่า จำนวน ๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๒ และเศรษฐกิจ/ตักงาน จำนวน ๙ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖.๖๑

ตารางที่ ๔.๒.๕ จำนวนการกระทำความรุนแรงฯ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๓
จำแนกตามความสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำความรุนแรง	ห้วง ม.ค.-ธ.ค./จำนวนเรื่อง			
	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	รวม
สามี-ภรรยา	๓๘	๒๗	๒๐	๘๕
บิดา/มารดา-บุตร	๑๔	๑๗	๑๔	๔๕
ปู่ย่า/ตายาย -หลาน	-	-	-	๐
พี่-น้อง	๒	๒	๒	๖
รวมจำนวน	๕๔	๔๖	๓๖	๑๓๖

จากข้อมูลในช่วง ๓ ปี ย้อนหลัง พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงฯ ส่วนใหญ่ คือ สามี-ภรรยา จำนวน ๘๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ รองลงมา คือบิดา/มารดา-บุตร จำนวน ๔๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐๘ และ พี่-น้อง จำนวน ๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๑

๔.๓ การให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคมสายด่วน ๑๓๐๐

จังหวัดน่าน จัดให้มีการให้บริการศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน ๑๓๐๐ พบว่ามีผู้โทรศัพท์สอบถามบริการ/ขอรับการช่วยเหลือ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ จนถึง ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ (๒๒๗ วัน) จำนวน ๔๐๘ ราย เฉลี่ย ๑.๗๙๗ ราย/วัน ครอบคลุมพื้นที่ ๑๕ อำเภอ

ตารางที่ ๔.๓.๑ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จังหวัดน่าน (ช่วง ๑๖ พ.ย.๖๓- ๓๐ มิ.ย.๖๔) จำแนกตามพื้นที่

อำเภอ	จำนวน (ราย)		
	พ.ย.-ธ.ค.๒๕๖๓	ม.ค.-มิ.ย. ๕๖๔	รวม
เมืองน่าน	๑๑	๓๒	๔๓
ภูเพียง	๓	๒๓	๒๖
แม่จริม	๐	๖	๖
สันติสุข	๐	๗	๗
บ้านหลวง	๔	๒	๖
นาหมื่น	๐	๕	๕
น่าน้อย	๔	๑๑	๑๕
เวียงสา	๕	๒๘	๓๓
ท่าวังผา	๕	๑๙	๒๔
สองแคว	๑	๔	๕
ปัว	๘	๒๐	๒๘
เชียงกลาง	๒	๘	๑๐
ทุ่งช้าง	๐	๕	๕
เฉลิมพระเกียรติ	๑	๔	๕
บ่อเกลือ	๑	๓	๔
ไม่ระบุ	๕๗	๑๒๙	๑๘๖
รวมทั้งสิ้น	๑๐๒	๓๐๖	๔๐๘

จากข้อมูล พบว่า พื้นที่ที่มีผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ อำเภอเมืองน่าน จำนวน ๔๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๔ อำเภอเวียงสา จำนวน ๓๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๘ และอำเภอปัว จำนวนราย คิดเป็นร้อยละ ๘.๘๖

ตารางที่ ๔.๓.๒ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จังหวัดน่าน
จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน (ราย)						
	พ.ย.-ธ.ค.๒๕๖๓		ม.ค.-มิ.ย. ๕๖๔		รวมจำนวน		
	ปกติ	พิการ	ปกติ	พิการ	ปกติ	พิการ	รวม
เด็ก (อายุไม่เกิน ๑๘ ปี)	๑๒	๑	๘	๑	๒๐	๒	๒๒
เยาวชน (อายุ ๑๘-๒๕ ปี)	๑	๐	๕	๑	๖	๑	๗
วัยแรงงาน (๒๖-๕๙ ปี)	๒๑	๑๕	๗๑	๔๗	๙๒	๖๒	๑๕๔
วัยสูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป)	๕	๑	๑๙	๑๙	๒๔	๒๐	๔๔
รวมทั้งสิ้น	๓๙	๑๗	๑๐๓	๖๘	๑๔๒	๘๕	๒๒๗

จากข้อมูล พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ มากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ วัยแรงงาน จำนวน ๑๕๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๘๔ ผู้สูงอายุ จำนวน ๔๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๓๘ และ เด็ก จำนวน ๒๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๙ ทั้งนี้ พบว่ามีคนพิการใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จำนวน ๘๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๔๔

ตารางที่ ๔.๓.๓ จำนวนผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ จังหวัดน่าน
จำแนกตามประเภทการให้บริการ

ประเภทการให้บริการ	จำนวน (ราย)		
	พ.ย.-ธ.ค.๒๕๖๓	ม.ค.-มิ.ย. ๕๖๔	รวม
๑.ให้ข้อมูล			
๑.๑ เงินอุดหนุนเด็กแรกเกิด	๘	๓	๑๑
๑.๒ เบี้ยยังชีพความพิการ	๔	๕	๙
๑.๓ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	๑	๑	๒
๑.๔ เงินสงเคราะห์	๓	๕	๘
๑.๕ การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ	๑	๑๕	๑๖
๑.๖ อื่นๆ	๐	๐	๐
๒.ให้คำปรึกษา			
๒.๑ สุขภาพจิต	๐	๐	๐
๒.๒ ความสัมพันธ์ในครอบครัว	๐	๐	๐
๒.๓ ปัญหาพฤติกรรม	๐	๐	๐
๒.๔ อื่นๆ	๒๓	๑๓๕	๑๕๘

ประเภทการให้บริการ	จำนวน (ราย)		
	พ.ย.-ธ.ค.๒๕๖๓	ม.ค.-มิ.ย. ๕๖๔	รวม
๓. ให้การช่วยเหลือ			
๓.๑ ความรุนแรงในครอบครัว	๗	๘	๑๕
๓.๒ ปัญหาที่อยู่อาศัย	๐	๐	๐
๓.๓ เร่ร่อน	๗	๕	๑๒
๓.๔ ขอด่าน	๐	๐	๐
๓.๕ ค้ำมนุษย์	๐	๐	๐
๓.๖ อื่นๆ	๓	๙	๑๒
๔. ประสานส่งต่อ			
๔.๑ ส่งต่อหน่วยงานสังกัด พม.	๑๖	๓๘	๕๔
๔.๒ ส่งต่อหน่วยงานอื่น	๐	๐	๐
๕. หน่วยเคลื่อนที่เร็ว	๐	๐	๐
รวมทั้งสิ้น	๒๓	๔๖	๖๙

จากข้อมูล พบว่า ประเภทการให้บริการที่ให้บริการมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ การกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ จำนวน ๑๖ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๓๙ ความรุนแรงในครอบครัว จำนวน ๑๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๕ และ เร่ร่อน จำนวน ๑๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔.๐๔

ส่วนที่ ๕

การวิเคราะห์และจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัด

จากการสำรวจข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์ทางสังคมและประเด็นปัญหาสำคัญให้สอดคล้องกับกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจกำหนดมาตรการ และบูรณาการการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดแก่ประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยสามารถสรุปสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่านพร้อมข้อเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขปัญา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๕.๑ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัด

๕.๑.๑ กลุ่มเด็ก

ตารางที่ ๕.๑.๑ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน
กลุ่มเด็ก ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของประชากรเด็ก ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
๑	เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	๑๗,๒๓๙	๒๐.๒๓
๒	เด็กที่ได้รับเบี้ยความพิการ	๘๕๙	๑.๐๐
๓	เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	๔๒๒	๐.๔๙

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มเด็กจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ เด็กที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน ๑๗,๒๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๓ ลำดับที่ ๒ เด็กที่ได้รับเบี้ยความพิการ จำนวน ๘๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ และลำดับที่ ๓ เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๔๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙

๕.๑.๒ กลุ่มเยาวชน

ตารางที่ ๕.๑.๒ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน

กลุ่มเยาวชน ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของประชากรเยาวชน ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
	เยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม		
๑	-เยาวชนติดเกมส์	๒,๓๘๐	๕.๐๓
๒	-เยาวชนติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	๒,๑๓๐	๔.๕๐
๓	-เยาวชนสูบบุหรี่	๒,๑๓๐	๔.๕๐

จากประเด็นสถานการณ์เยาวชนจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ เยาวชนติดเกมส์ จำนวน ๒,๓๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๓ ลำดับที่ ๒ เยาวชนติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน ๒,๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐ และลำดับที่ ๓ เยาวชนสูบบุหรี่ จำนวน ๒,๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐

๕.๑.๓ กลุ่มสตรี

ตารางที่ ๕.๑.๓ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน กลุ่มสตรี

ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของประชากรสตรี ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
๑	แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง	๕๒๗	๐.๒๒
๒	สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน	๔๒๓	๐.๑๗
๓	สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ	๒๘	๐.๐๑

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มสตรีจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจนที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง จำนวน ๕๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒ ลำดับที่ ๒ สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน จำนวน ๔๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๗ และลำดับที่ ๓ สตรีที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑

๕.๑.๔ กลุ่มครอบครัว

ตารางที่ ๕.๑.๔ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมครอบครัวจังหวัดน่าน
กลุ่มครอบครัว ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของจำนวน ครอบครัวทั้งหมด ในเขตพื้นที่จังหวัด
๑	ครอบครัวยากจน	๓๑,๐๔๕	๒๗.๔๘
๒	ครอบครัวหย่าร้าง	๗๔๒	๐.๖๕
๓	ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน	๓๖	๐.๐๓

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มครอบครัวจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ ครอบครัวยากจน จำนวน ๓๑,๐๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๘ ลำดับที่ ๒ ครอบครัวหย่าร้าง จำนวน ๗๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๕ และลำดับที่ ๓ ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓

๕.๑.๕ กลุ่มผู้สูงอายุ

ตารางที่ ๕.๑.๕ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน
กลุ่มผู้สูงอายุ ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของจำนวนผู้สูงอายุ ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
๑	ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	๓๓,๔๕๑	๓๓.๘๑
๒	ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ	๑๔,๒๘๖	๑๔.๔๔
๓	ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ป่วยติดเตียง	๓,๘๕๔	๓.๘๙

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๓๓,๔๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๑ ลำดับที่ ๒ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ จำนวน ๑๔,๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๔ และลำดับที่ ๓ ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ป่วยติดเตียง จำนวน ๓,๘๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๙

๕.๑.๖ กลุ่มคนพิการ

ตารางที่ ๕.๑.๖ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน

กลุ่มคนพิการ ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของจำนวนคนพิการ ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
๑	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	๒๒,๗๑๗	๑๐๐
๒	คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ	๒๒,๔๔๙	๙๘.๘๒
๓	คนพิการที่กู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ	๑๗๑	๐.๒๒

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มคนพิการจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒๒,๗๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ลำดับที่ ๒ คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ จำนวน ๒๒,๔๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๒ และลำดับที่ ๓ คนพิการที่กู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒

๕.๑.๗ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ตารางที่ ๕.๑.๗ แสดงผลการจัดลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน

กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ปี ๒๕๖๓

ลำดับที่	ประเด็นสถานการณ์กลุ่มเป้าหมาย	จำนวน กลุ่มเป้าหมาย ตามประเด็น (คน)	คิดเป็นร้อยละ ของจำนวนประชากร ทั้งหมดในเขตพื้นที่ จังหวัด
๑	ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	๘๕,๖๕๕	๑๗.๙๖
๒	ผู้ติดยาเสพติด	๓,๒๐๗	๐.๖๗
๓	ผู้ประสบปัญหาทางสังคม	๓,๑๗๙	๐.๖๖

จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาสจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ ผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐผู้ถือบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน ๘๕,๖๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๙๖ ลำดับที่ ๒ ผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๓,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๗ และลำดับที่ ๓ ผู้ประสบปัญหาทางสังคม จำนวน ๓,๑๗๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๖

๕.๒ สถานการณ์เชิงประเด็นสำคัญในพื้นที่แต่ละจังหวัด

❖ สถานการณ์ที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19)

สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) จังหวัดน่าน มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสม (ระลอกใหม่ ๙ เมษายน - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔) จำนวน ๑,๙๑๔ ราย (สะสมในจังหวัด ๔๙๗ ราย สะสมต่างจังหวัด ๑,๔๑๗ ราย) กำลังรักษา ๕๕๖ ราย รักษาหาย ๑,๓๕๑ ราย มีผู้เสียชีวิตสะสม จำนวน ๖ ราย และอยู่ระหว่างกักตัว (อยู่ที่บ้าน/ชุมชน/สถานที่ที่รัฐจัดให้) จำนวน ๕,๙๑๙ คน

ตารางที่ ๕.๒.๑ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ปี ๒๕๖๔

จำแนกตามสถานที่รับการรักษา

ที่	สถานที่รักษา	จำนวนเตียง	จำนวนผู้ติดเชื้อ (ราย)
๑	โรงพยาบาลของรัฐ	๓๔๒	๒๔๕
๒	โรงพยาบาลสนาม	๘๕๗	๓๒๐
๓	Hospital	๓๐	๗
	รวมจำนวน	๑,๒๑๙	๕๗๒

ตารางที่ ๕.๒.๒ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) ปี ๒๕๖๔ จำแนกรายอำเภอ

(ท้วงวันที่ ๙ เมษายน - ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔)

ที่	อำเภอ	จำนวนผู้ติดเชื้อ (ราย)
๑	เมืองน่าน	๒๘๔
๒	แม่จริม	๕๒
๓	บ้านหลวง	๕๘
๔	น่าน้อย	๑๐๒
๕	ปัว	๓๐๒
๖	ท่าวังผา	๒๓๘
๗	เวียงสา	๑๙๖
๘	ทุ่งช้าง	๓๔
๙	เชียงกลาง	๑๐๖
๑๐	นาหมื่น	๔๐
๑๑	สันติสุข	๑๐๓
๑๒	บ่อเกลือ	๓๒
๑๓	สองแคว	๗๖
๑๔	ภูเพียง	๘๐
๑๕	เฉลิมพระเกียรติ	๑๐
**	ที่อยู่ต่างจังหวัด	๑๙๘
	รวมจำนวน (ราย)	๑,๙๑๔

ตารางที่ ๕.๒.๓ จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) ปี ๒๕๖๔ จำแนกตามช่วงอายุ

(ห้วงวันที่ ๙ เมษายน – ๑๗ สิงหาคม ๒๕๖๔)

ที่	ช่วงอายุ	จำนวนผู้ติดเชื้อ (ราย)
๑	๐-๖ ปี	๘๕
๒	๗-๑๔ ปี	๙๒
๓	๑๕-๑๗ ปี	๔๑
๔	๑๘-๒๕ ปี	๒๙๕
๕	๒๖-๕๙ ปี	๑๒๖๘
๖	๖๐ ปีขึ้นไป	๙๐
**	ไม่ระบุอายุ	๔๓
	รวมจำนวน (ราย)	๑,๙๑๔

จังหวัดน่าน ยังคงรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปยังคงให้ความสำคัญกับการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) อย่างเข้มงวด รวมถึงการให้ความสำคัญของการรับวัคซีน โดยข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๔ พบว่า ประชาชนจังหวัดน่าน ได้รับการฉีดวัคซีนแล้ว จำนวน ๑๐๐,๘๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๖ ของจำนวนประชากรจังหวัดน่านทั้งหมด จำแนกเป็น ได้รับการฉีดเข็มแรก จำนวน ๘๑,๑๕๕ ราย ได้รับการฉีดเข็มที่สองแล้ว จำนวน ๑๖,๑๑๙ ราย

จังหวัดน่าน ได้ให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19) เป็นเงินสงเคราะห์ครอบครัว รวมจำนวน ๒,๘๘๗ ราย จำแนกได้ดังนี้

- ๑) เงินสงเคราะห์ผู้ประสบปัญหาทางสังคมกรณีฉุกเฉิน จำนวน ๑๖ ราย
- ๒) เงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง จำนวน ๙๕๗ ราย
- ๓) เงินสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน จำนวน ๑,๖๐๔ ราย
- ๔) เงินสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก จำนวน ๒๐๑ ราย
- ๕) เงินสงเคราะห์เพื่อฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ จำนวน ๘๘ ราย
- ๖) เงินสงเคราะห์ผู้ติดเชื้อเอดส์และครอบครัว จำนวน ๒๑ ราย

๕.๓ ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดน่าน ปี ๒๕๖๓

รายงานความมั่นคงของมนุษย์ ประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ ได้นำเสนอสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ จากข้อมูลปี ๒๕๖๑ ในภาพรวมของประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด ตลอดจนความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละมิติทั้ง ๑๒ มิติ รวมถึงผลการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์รายจังหวัด ซึ่งได้มาจากการประมวลผลจากข้อมูลทุติยภูมิของหน่วยงานต่างๆ ที่รับผิดชอบ เป็นค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ (Composite Human Security Index : CHSI) ที่แสดงถึงค่ามากหรือน้อยของความมั่นคงของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

ทั้งนี้จากการประเมินสถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ของจังหวัดน่าน พบว่า น่านมีดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ ๗๓.๘๔ สูงกว่าค่าเฉลี่ยภาพรวมประเทศ อยู่อันดับที่ ๓๐ จาก ๗๗ จังหวัดทั่วประเทศ มิติที่มีจุดเด่น คือ มิติที่อยู่อาศัย มิติการศึกษา และมิติการเมือง เมื่อพิจารณาข้อมูลตามตัวชี้วัดที่อยู่อันดับต้น ได้แก่ จำนวนเรื่องร้องเรียนจากประชาชนผ่านศูนย์บริการประชาชนต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (อันดับที่ ๑) ความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ ๑ ตร.กม. อัตรานักเรียนต่อครู (อันดับที่ ๓) อัตรานักเรียนต่อห้องเรียน (อันดับที่ ๕) อัตราการถือครองที่อยู่อาศัย และร้อยละของพื้นที่ป่าต่อพื้นที่จังหวัด (อันดับที่ ๗)

ส่วนมิติที่มีจุดน่าเป็นห่วง คือ มิติสุขภาพ และมิติครอบครัว เมื่อพิจารณาข้อมูลตามตัวชี้วัดอยู่ที่อันดับท้าย ได้แก่ ร้อยละความเข้มแข็งของครอบครัว (อันดับที่ ๗๖) อัตราการติดตั้งไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน (อันดับที่ ๗๕) ความรุนแรงในครอบครัวต่อ ๑,๐๐๐ ครัวเรือน (อันดับที่ ๗๔) อัตราของผู้ป่วยอาหารเป็นพิษต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (อันดับที่ ๗๐) และอัตราผู้ป่วยทางสุขภาพจิตต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน (อันดับที่ ๖๘)

เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์มีค่าลดลง จาก ๘๓.๐๖ (อันดับที่ ๙) ในปี ๒๕๖๒ เป็น ๗๓.๘๔ (อันดับที่ ๓๐) ในปี ๒๕๖๓ เมื่อพิจารณารายมิติ พบว่า ดัชนีที่มีค่าเพิ่มขึ้น จำนวน ๒ มิติ ได้แก่ มิติการศึกษา จาก ๘๒.๘๘ เป็น ๘๔.๕๖ มิติศาสนาและวัฒนธรรม จาก ๗๑.๗๒ เป็น ๗๒.๘๕ อย่างไรก็ตามก็พบว่ามีมิติที่มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนนจำนวน ๘ มิติ ได้แก่ มิติที่อยู่อาศัย มิติสุขภาพ มิติอาหาร มิติการมีงานทำและรายได้ มิติครอบครัว มิติชุมชน และการสนับสนุนทางสังคม มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติสิทธิและความเป็นธรรม มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และพลังงาน

ส่วนที่ ๖

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

๖.๑ บทสรุป

จากการรวบรวมข้อมูลสถิติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดน่าน โดยมีประเด็นปัญหาสถานการณ์ ดังนี้

๖.๑.๒ สถานการณ์เชิงกลุ่มเป้าหมาย

๑) สถานการณ์เด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์)

จังหวัดน่านมีประชากรเด็ก จำนวน ๘๕,๑๙๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๗ ของประชากรทั้งหมด พบว่าจำนวนประชากรเด็กมีจำนวน ลดลง จากปีที่ผ่านมาถึง ๘๐๒ คน

สถานการณ์เด็กที่น่าเป็นห่วง ดังนี้ ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนที่ได้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด จำนวน ๑๗,๒๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๒๓ ลำดับที่ ๒ เด็กที่ได้รับเบี้ยความพิการ จำนวน ๘๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๐ และลำดับที่ ๓ เด็กที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๔๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙ จึงควรให้ความสำคัญต่อการตั้งครุฑที่มีคุณภาพ การเสริมสร้างพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย การดูแลกลุ่มเด็กพิการ การเสริมภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้แก่เด็ก และยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่ครอบครัว

๒) สถานการณ์เยาวชน (อายุ ๑๘ – ๒๕ ปี)

จังหวัดน่านมีประชากรเยาวชน จำนวน ๔๗,๒๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๙๐ ของประชากรทั้งหมด พบว่าจำนวนประชากรเยาวชนมีจำนวน ลดลง จากปีที่ผ่านมาจำนวน ๑,๗๒๖ คน

สถานการณ์เยาวชนที่น่าเป็นห่วง ดังนี้ ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ เยาวชนติดเกมส์ จำนวน ๒,๓๘๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๐๓ ลำดับที่ ๒ เยาวชนติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน ๒,๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐ และลำดับที่ ๓ เยาวชนสูบบุหรี่ จำนวน ๒,๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐ จึงควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การเสริมภูมิคุ้มกันและทักษะชีวิตให้แก่เด็ก และการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด

๓) สถานการณ์สตรี (สตรีที่มีอายุ ๒๖ – ๕๙ ปี)

จังหวัดน่านมีประชากรสตรี จำนวน ๒๓๗,๙๘๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๒ ของประชากรทั้งหมด หากจำแนกตามช่วงอายุพบว่า ปี ๒๕๖๓ มีจำนวนสตรี อายุ ๐-๑๗ ปี จำนวน ๔๑,๓๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๘ อายุ ๑๘-๒๕ ปี จำนวน ๒๓,๐๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๘ อายุ ๒๖-๕๙ ปี จำนวน ๑๒๒,๐๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๒๗ และอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๕๑,๕๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๔ พบว่ามีสตรีพิการ จำนวน ๑๐,๙๔๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๐ ของจำนวนสตรีทั้งหมด ประชากรสตรีของจังหวัดน่านมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน ๒๘๙ คน สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง ดังนี้ แม่เลี้ยงเดี่ยวฐานะยากจน

ที่ต้องเลี้ยงดูบุตรเพียงลำพัง จำนวน ๑,๙๖๓ คน สตรีที่ถูกเลิกจ้าง/ตกงาน จำนวน ๓,๙๖๑ คน และสตรีที่ถูกทำร้ายร่างกาย จิตใจ จำนวน ๑๕ คน จึงควรให้ความสำคัญต่อการสร้างทักษะฝีมือและโอกาสการเข้าถึงอาชีพแก่สตรี การเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัวและการแจ้งเหตุ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่ครอบครัว

๔) สถานการณ์ครอบครัว

จังหวัดน่านมีกลุ่มครอบครัว จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๒,๙๓๕ ครอบครัว โดยมีสถานการณ์ครอบครัวที่น่าเป็นห่วง ดังนี้ จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มครอบครัวจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ ครอบครัวยากจน จำนวน ๓๑,๐๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๘ ลำดับที่ ๒ ครอบครัวหย่าร้าง จำนวน ๗๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๕ และลำดับที่ ๓ ครอบครัวที่มีคนในครอบครัวกระทำความรุนแรงต่อกัน จำนวน ๓๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๓ จึงควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว การสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัวและการแจ้งเหตุ และยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่ครอบครัว

๕) สถานการณ์ผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)

ข้อมูลจากกรมกิจการผู้สูงอายุ ระบุว่า ปี ๒๕๖๓ จังหวัดน่านมีผู้สูงอายุ จำนวน ๙๘,๙๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๗๔ จากประชากรทั้งจังหวัด แยกเป็นเพศชาย ๔๗,๓๘๕ คน เพศหญิง ๕๑,๕๓๔ คน จังหวัดน่านมีจำนวนผู้สูงอายุมากเป็นอันดับ ๔๗ ของประเทศ และเป็นอันดับที่ ๙ ของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งหมายถึง จังหวัดน่านเป็น "สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์" โดยจำแนกตามช่วงอายุ ดังนี้ (๑) อายุ ๖๐ – ๖๙ ปี จำนวน ๖๐,๕๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๒๔ ของจำนวนผู้สูงอายุ (๒) อายุ ๗๐ – ๗๙ ปี จำนวน ๒๕,๗๐๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๘ (๓) อายุ ๘๐ – ๘๙ ปี จำนวน ๑๐,๙๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๔ (๔) อายุ ๙๐–๙๙ ปี จำนวน ๑,๖๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๔ (๕) อายุ ๑๐๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๗๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๗ และในระยะ ๓ ปีย้อนหลัง ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๓ จังหวัดน่านมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี ๒๕๖๓ มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มจากปี ๒๕๖๒ จำนวน ๕,๒๖๐ คน

สถานการณ์ผู้สูงอายุของจังหวัดน่านที่น่าเป็นห่วง ได้แก่ จากประเด็นสถานการณ์กลุ่มผู้สูงอายุจังหวัดน่าน ปรากฏว่า ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ จำนวน ๓๓,๔๕๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๘๑ ลำดับที่ ๒ ผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ จำนวน ๑๔,๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๔๔ และลำดับที่ ๓ ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ป่วยติดเตียง จำนวน ๓,๘๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๙ จึงควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุ และยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่ผู้สูงอายุและครอบครัว

๖) สถานการณ์คนพิการ

ข้อมูล ณ วันที่ ๖ ก.ค.๒๕๖๔ พบว่าจังหวัดน่านมีคนพิการ จำนวน ๒๒,๗๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๗๗ ของประชากรทั้งจังหวัด แยกเป็นเพศชาย ๑๑,๗๗๐ คน เพศหญิง ๑๐,๙๔๗ คน ซึ่งจังหวัดน่านมีจำนวนคนพิการสูงเป็นอันดับที่ ๓๑ ของประเทศ และเป็นอันดับที่ ๙ ของ ๑๗ จังหวัดภาคเหนือ ประเภทความพิการที่พบมากที่สุด ๓ อันดับแรก คือ (๑) พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางกาย จำนวน ๑๐,๙๓๗ คน (๒) พิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย จำนวน ๕,๖๑๑ คน (๓) พิการทางการเห็น จำนวน ๒,๒๑๒ และช่วงอายุที่มีจำนวนคนพิการมากที่สุด คือ ผู้ที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๑๔,๒๘๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๙ ของจำนวนคนพิการ

สถานการณ์คนพิการของจังหวัดน่านที่น่าเป็นห่วงคือ ประเด็นสถานการณ์ที่มีความรุนแรง ๓ ลำดับแรก ได้แก่ ลำดับที่ ๑ คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำนวน ๒๒,๗๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ลำดับที่ ๒ คนพิการที่ได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ จำนวน ๒๒,๔๔๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๒ และลำดับที่ ๓ คนพิการที่กู้ยืมเงินทุนในการประกอบอาชีพ จำนวน ๑๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๒ จึงควรให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพคนพิการ การดูแลคนพิการ การสร้างโอกาสทางอาชีพแก่คนพิการ และยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่คนพิการและครอบครัว

๗) สถานการณ์ผู้ด้อยโอกาส

จังหวัดน่านมีสถานการณ์ผู้ด้อยโอกาส ประจำปี ๒๕๖๓ ที่น่าเป็นห่วง ได้แก่ มีกลุ่มชาติพันธุ์/ชนกลุ่มน้อย จำนวน ๑๐๑,๔๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๒๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ผู้ติดเชื้อ HIV จำนวน ๖๖๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๔ ผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๓,๒๐๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๖๗ คนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๓๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ และผู้แสดงความสามารถ จำนวน ๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๑ จึงควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพผู้ด้อยโอกาส การดูแลผู้ติดเชื้อและผู้ติดยาเสพติด การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง และยังจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าให้แก่ผู้ด้อยโอกาสและครอบครัว

๖.๑.๒ สถานการณ์เชิงประเด็น

๑) สถานการณ์การค้ามนุษย์

ในห้วงปี ๒๕๔๕ -๒๕๖๓ จังหวัดน่าน มีการกระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ จำนวน ๔ คดี มีผู้ต้องหาที่กระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ จำนวน ๕ ราย เป็นเพศชาย ๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๐๐ ของจำนวนผู้ต้องหากระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ ทั้งหมด เป็นเพศหญิง ๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ มีผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานการค้ามนุษย์ จำนวน ๔ ราย เป็นเพศชาย ๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๐๐ ของจำนวนผู้เสียหายทั้งหมด เป็นเพศหญิง ๓ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐ ผู้เสียหายมีช่วงอายุระหว่าง ๑๔-๑๘ ปี โดยพบว่าเป็นเด็กอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๔ ราย ผู้เสียหายส่วนใหญ่ มีสัญชาติ ไทย จำนวน ๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๐๐ ของจำนวนผู้เสียหายทั้งหมด รองลงมา มีสัญชาติ กัมพูชา จำนวน ๑ คน รูปแบบการแสวงประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นการแสวงประโยชน์จากการค้าประเวณี จำนวน ๓ คดี รองลงมา คือ การแสวงประโยชน์จากการเรียไร่นำคนมาขทานขทาน จำนวน ๑ คดี

จากสถานการณ์การค้ำมนุษย์บ่งชี้ว่า จังหวัดน่าน สถานการณ์การค้ำมนุษย์ในพื้นที่ยังไม่มี ความรุนแรง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังสามารถปฏิบัติงานป้องกันและปราบปรามได้อย่างมีประสิทธิภาพแต่จาก การที่จังหวัดน่าน มีสถานะเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ทั้งสถานะต้นทาง สถานะทางผ่าน และปลายทางจึงยังมีความ จำเป็นที่ต้องเฝ้าระวังป้องกันปัญหา บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้าน การป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ สร้างเครือข่ายเฝ้าระวังและแจ้งเหตุ และสร้างภูมิคุ้มกันและทักษะ ชีวิตให้กับเด็กและเยาวชน

๒) สถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัดน่าน มีจำนวนครอบครัวทั้งสิ้น ๑๑๒,๙๓๕ ครอบครัว จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒ ตัวชี้วัดที่ ๓๑ ครอบครัวมีความอบอุ่น พบว่า ผ่านเกณฑ์ ๑๑๒,๘๓๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๑

สำหรับสถานการณ์ครอบครัวที่น่าเป็นห่วง ได้แก่ ครอบครัวที่มีการกระทำความรุนแรง ต่อกัน (ความรุนแรงด้านร่างกาย จิตใจ และเพศ) จำนวน ๓๖ ครอบครัว มีผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง รวมจำนวน ๓๖ ราย จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน ๔ ราย เป็นเพศหญิง จำนวน ๓๒ ราย โดยพบว่าผู้ถูกกระทำด้วย ความรุนแรงฯ มีช่วงอายุระหว่าง ๗- ๖๐ ปี ขึ้นไป ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ และผู้ถูกกระทำ ด้วยความรุนแรงฯ ส่วนใหญ่เป็น สามี/ภรรยา และสาเหตุของการกระทำความรุนแรงฯ ๓ อันดับแรก ได้แก่ (๑) เกิดจากเสพสุรา/ยาเสพติด จำนวน ๑๗ กรณี (๒) นอกใจ/หึงหวง จำนวน ๖ กรณี และ (๓) สุขภาพกาย/ จิต จำนวน ๖ กรณี สถานการณ์ความรุนแรงของครอบครัวจังหวัดน่าน ระหว่างปี ๒๕๖๒-๒๕๖๓ มีแนวโน้ม ลดลง โดยในปี ๒๕๖๓ มีการกระทำความรุนแรง น้อยกว่า ปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐ กรณี

หากข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ลดลง สามารถสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ ที่เป็นจริงได้ สามารถอนุมานได้ว่ามาตรการต่างๆที่ทุกภาคส่วนมีผลให้การกระทำความรุนแรงในครอบครัวนี้ ลดลง แต่ยังคงจำเป็นต้องมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้างความยั่งยืนในการป้องกันปัญหาดังกล่าว โดยเฉพาะ การเสริมสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว และการฟื้นฟูให้สถาบันครอบครัวกลับมาเป็นสถาบันหลักในการเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนสมาชิกใหม่ให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ

๓) การให้บริการของศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน ๑๓๐๐ จังหวัดน่าน

จากการเปิดให้บริการศูนย์ช่วยเหลือสังคม สายด่วน ๑๓๐๐ จังหวัดน่าน ตั้งแต่วันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ (รวม ๒๒๗ วัน) รวมจำนวนผู้ใช้บริการทั้งสิ้น ๔๐๘ ราย เฉลี่ย ๑.๗๙๗ กรณี/วัน เป็นเพศชาย ๑๗๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๙๑ ของจำนวนผู้ใช้บริการสายด่วนทั้งหมด เพศหญิง ๒๓๗ ราย คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๐๙ พบว่ามีประชาชนในพื้นที่ ๑๕ อำเภอ ได้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ โดยพบว่ามีอำเภอที่มีผู้ใช้บริการสายด่วนมากที่สุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ (๑) อำเภอเมืองน่าน จำนวน ๔๓ กรณี (๒) อำเภอเวียงสา จำนวน ๓๓ กรณี (๓) อำเภอปัว จำนวน ๒๘ กรณี และช่วงวัยที่ใช้บริการสายด่วนมากที่สุด ๓ อันดับแรก ได้แก่ (๑) วัยแรงงาน อายุ ๒๖-๕๙ ปี จำนวน ๑๕๔ ราย (๒) วัยสูงอายุ อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๔ ราย (๓) วัยเด็ก อายุ ไม่เกิน ๑๘ ปี จำนวน ๒๒ ราย สำหรับความต้องการความช่วยเหลือส่วนใหญ่ คือ การสอบถามการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ รองลงมาคือ การแจ้งเหตุและขอความช่วยเหลือความรุนแรง ในครอบครัว

๖.๑.๓ สถานการณ์ความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดน่าน

เมื่อเปรียบเทียบกับค่าดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ดัชนีความมั่นคงของมนุษย์ มีค่าลดลง จาก ๘๓.๐๖ (อันดับที่ ๙) ในปี ๒๕๖๒ เป็น ๗๓.๘๔ (อันดับที่ ๓๐) ในปี ๒๕๖๓ เมื่อพิจารณา รายมิติ พบว่า ดัชนีที่มีค่าเพิ่มขึ้น จำนวน ๒ มิติ ได้แก่ มิติการศึกษา จาก ๘๒.๘๘ เป็น ๘๔.๕๖ มิติศาสนาและ วัฒนธรรม จาก ๗๑.๗๒ เป็น ๗๒.๘๕ อย่างไรก็ตามก็พบว่า มิติที่มีแนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนน จำนวน ๘ มิติ ได้แก่ มิติที่อยู่อาศัย มิติสุขภาพ มิติอาหาร มิติการมีงานทำและรายได้ มิติครอบครัว มิติชุมชน และการสนับสนุนทางสังคม มิติความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มิติสิทธิและความเป็นธรรม มิติสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และพลังงาน

๖.๒ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ข้อมูลบางประเด็นยังไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ได้ เช่น การค้ามนุษย์ การกระทำความรุนแรงในครอบครัว เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เกิดจากการรับแจ้งเหตุ หรือมีการดำเนินคดีแล้ว จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนแนวทางการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สะท้อนความเป็นจริงให้มากที่สุด

๒) ควรมีการชี้แจงแนวทางการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคม และกำหนดหัวระยะเวลาสำรวจ ข้อมูลให้ชัดเจน และสอดคล้องกับการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ของพื้นที่

๖.๓ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติระดับจังหวัด

เนื่องจากสถานการณ์ทางสังคมของจังหวัดน่าน เป็นการดำเนินงานโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยสำรวจข้อมูล แต่พบว่า มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการสำรวจ และจัดส่งข้อมูล เพียง ๖๒ แห่ง (ร้อยละ ๖๒.๖๒ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด) ซึ่งอาจไม่เพียงพอที่จะบ่งชี้ปัญหา สังคมที่แท้จริงได้ จึงจำเป็นต้องทบทวนวิธีการ และแนวทางการสำรวจข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลสามารถสะท้อน สถานการณ์ทางสังคมที่เป็นจริงต่อไป

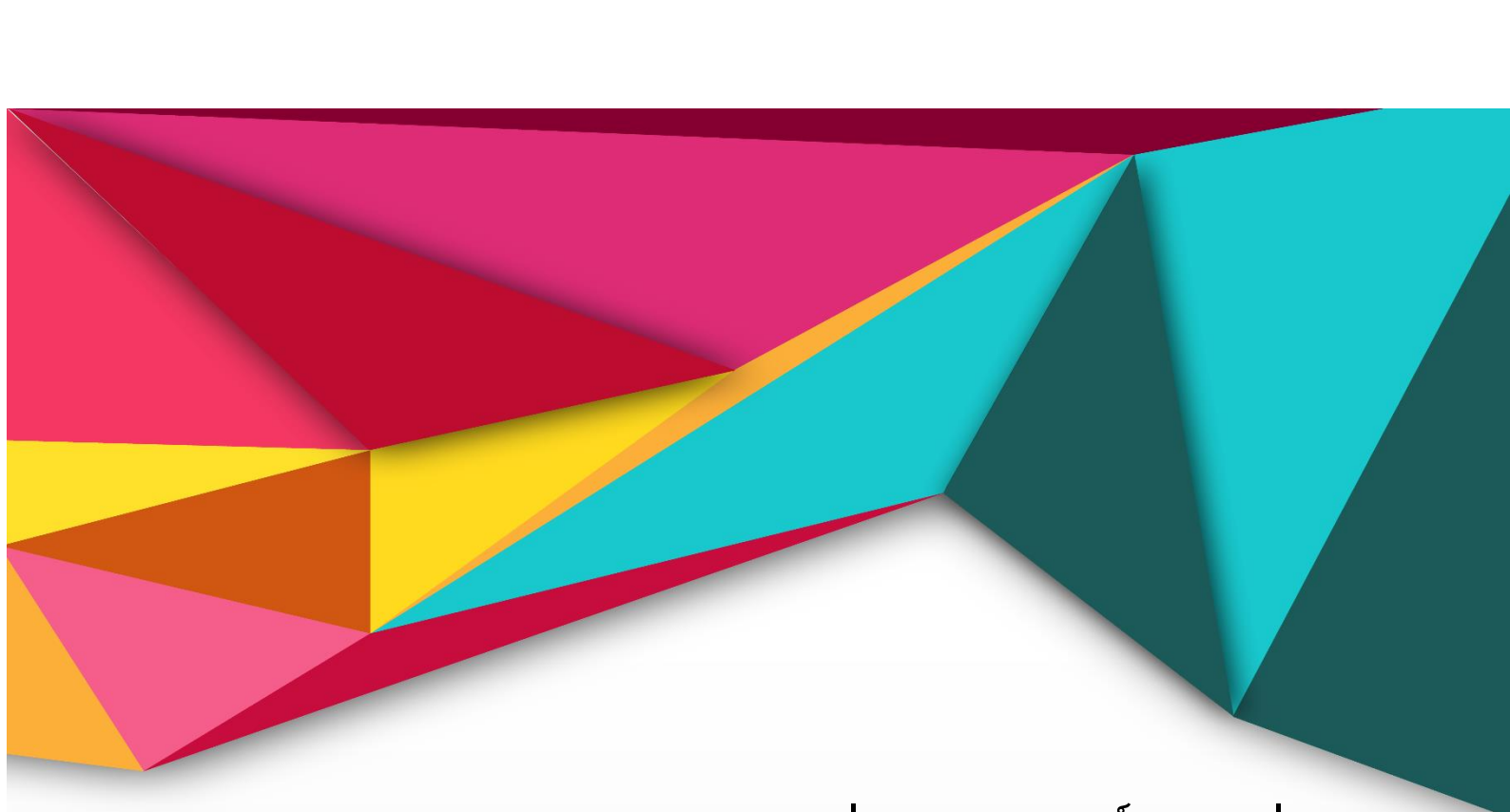
คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา :

นางอัญชนินทร์ กลิ่นศิริ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน

ผู้จัดทำ :

๑. นางสาวพรนภา สำราษฏร์ หัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการ
๒. นางจิรนนท์ ยาวีราข นักพัฒนาสังคม
๓. นายพรสิทธิ์ ขุนนิรงค์ นักพัฒนาสังคม
๔. นางรัชนิพร กันคำ เจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดน่าน

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดน่าน

ศาลากลางจังหวัดน่าน ศูนย์ราชการจังหวัดน่าน

ถนนน่าน-พะเยา ต.ไชยสถาน อ.เมืองน่าน จ.น่าน ๕๕๐๐๐

เบอร์โทรศัพท์ ๐๕๔-๗๑๖-๔๐๓

เบอร์โทรสาร ๐๕๔-๗๑๖-๔๐๒

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) nan@m-society.go.th